

T.C.

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SANAYİ POLİTİKALARI VE TEKNOLOJİ YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

SANAYİ POLİTİKALARI VE TEKNOLOJİ YÖNETİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

Yerel Belediyelerde Teknoloji Yönetimi: Beyoğlu Belediyesi Örneği

Yüksek Lisans Tezi

Tahsin Talha DAVUTOĞLU

100018513

Tez Danışmanı: Sabri ÖZ

İstanbul, 2019

İSTANBUL TİCARET
ÜNİVERSİTESİ

T.C.

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SANAYİ POLİTİKALARI VE TEKNOLOJİ YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

SANAYİ POLİTİKALARI VE TEKNOLOJİ YÖNETİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

Yerel Belediyelerde Teknoloji Yönetimi: Beyoğlu Belediyesi Örneği

Yüksek Lisans Tezi

Tahsin Talha DAVUTOĞLU

100018513

İstanbul, 2019

T.C. İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ

T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

SANAYİ POLİTİKALARI VE TEKNOLOJİ YÖNETİMİ (SAPTEY)

Yüksek Lisans programı öğrencisi TAHSİN TALHA DAVUTOĞLU'NUN

YEREL BELEDİYELERDE TEKNOLOJİ YÖNETİMİ: BEYOĞLU BELEDİYESİ ÖRNEĞİ başlıklı tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulu 31.05.2019 tarih ve 2019/495/01 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oybirliği/oyçokluğu ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	UNVANI, ADI SOYADI	İMZA
TEZ DANIŞMANI	Dr. Sabri Öz	
JÜRİ ÜYESİ	Dr. Mustafa Emre CİNELEK	
JÜRİ ÜYESİ	Doç. Dr. Murat GEMBERCİ	

(*) Yüksek lisans tez savunma jürileri en az biri kurum dışından olmak üzere danışman dahil en az üç öğretim üyesinden oluşur. Jürinin üç kişiden oluşması durumunda eş danışman jüri üyesi olamaz. Eş tez danışmanının jüri üyesi olması durumunda asıl jüri beş üyeden oluşur.

FNS.FR.Y.5 06.11.2017

Hazırlamış olduğum tez özgün bir çalışma olup YÖK ve İTİCÜ Lisansüstü Yönetmeliklerine uygun olarak hazırlanmıştır. Ayrıca, bu çalışmayı yaparken bilimsel etik kurallarına tamamıyla uyduğumu; yararlandığım tüm kaynakları gösterdiğimi ve hiçbir kaynaktan yaptığım ayrıntılı alıntı olmadığını beyan ederim. Bu tezin ihtiva ettiği tüm hususlar şahsi görüşüm olup İstanbul Ticaret Üniversitesi'nin resmi görüşünü yansıtmamaktadır.

Yazar İsim - Soy isim

ÖZET

Yirmi birinci yüzyıl itibarı ile, dünyanın içinden geçmekte olduğu dönüşüm bilgi topluluğuna yolculuk olarak nitelendirilebilir. Bilgi edinme, bilgiyi kullanma ve bilgiye dayalı yönetim sistemleri oluşturma dönemin en önemli uğraşıdır. Yerel Belediyelerin yönetiminde de altyapı ve sosyal belediyeciliğin bir ötesi olarak bilgiye dayalı yönetim anlayışı hızla gelişmektedir.

Çalışmada, yerel belediye yönetimlerine ilişkin şimdiye dek yapılan çalışmaları inceleyecek şekilde bir literatür taraması gerçekleştirilmiş, ardından da İstanbul'un en merkezi ilçelerinden Beyoğlu İlçesine ait Belediye üzerine bir saha çalışmasına yer verilmiştir. Çalışmanın planında ise öncelikle literatür taraması ile elde edilen bilgiler paylaşılmış, yerel belediyelerde bilginin kullanımına yönelik destek ve engel faktörler ortaya konulmuş, akabinde de Beyoğlu Belediyesi için durum nitel ve nicel olarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Yerel Belediye, Yerinden Yönetim, Beyoğlu, Teknoloji Yönetimi, Sanayi Politikaları, Bilgi Yönetim Sistemleri*

ABSTRACT

By the twenty-first century, transformation that is going through the world can be described as a journey to the collective information society. Creating information, knowledge, and information-based management systems are the most important efforts of the period, as in logistics. In the management of local municipalities, as well as infrastructure and social municipalities, knowledge based management understanding is developing rapidly.

In this study, a literature survey was carried out to examine the studies on local municipal administrations up to now, and then a field study was carried out on the Municipality of Beyoğlu via in its service logistics. Beyoğlu is, one of the most central districts of Istanbul. In the work plan, firstly the information obtained from the literature survey was shared, support for the use of information in local municipalities and obstacles factors were put forward and then the situation was examined qualitatively and quantitatively for Beyoğlu Municipality. The question of how does the service logistics in change as technology usage increase in the municipalities, is the core of this survey.

Keywords: *Local Municipality, Local Government, Beyoğlu, Technology Management, Industrial Policies, Information Management Systems*

İÇİNDEKİLER

ÖZET iv
ABSTRACT v
İÇİNDEKİLER vi
ŞEKİLLER LİSTESİ vii
TABLO LİSTESİ viii
GİRİŞ 9
1. KLASİK YEREL YÖNETİM VE YEREL YÖNETİŞİM 10
1.1. Merkezi Yönetim 10
1.2. Yerinden Yönetim 11
2. YEREL BELEDİYELERDE TEKNOLOJİ YÖNETİMİ 14
2.1. Yerel Kalkınmanın Temeli ve Belediyelerin Misyonu 14
2.2. Belediyelerin Türkiye'deki Yerel Yönetim Sistemindeki Konumu 15
2.2.1. Fransa'da Yerel Yönetim Sistemi 16
2.2.2. Amerika'da Yerel Yönetim Sistemleri 21
2.2.3. Türkiye'de Yerel Yönetim Sistemi 23
2.3. Teknoloji Yönetimi, Etkili Faktörler ve Tarihsel Gelişim 25
2.4. Yerinden Yönetim Anlayışı ve Teknoloji İlişkileri 26
3. E-Devlet, E-Yönetim, E-Yerel Yönetim, E-Belediye 28
3.1. E-Belediyecilik ile Yeni Yönetim Anlayışı 29
3.2. Türkiye'de E-Belediye Uygulamalarına Yönelik Bazı Araştırmalar ve Sonuçları 31
4. BEYOĞLU BELEDİYESİNDE TEKNOLOJİ YÖNETİMİ 34
4.1. Beyoğlu'nda Demografik Yapı 34
4.2. Beyoğlu Belediyesi'nde Bilgi Yönetim Sistemleri ve Yerel Yönetime Etkileri 35
4.2.1. Mobil Zabıta Ekipleri 35
4.2.2. Smart Beyoğlu 37
4.2.3. Sosyal Market 39
SONUÇ 42
KAYNAKÇA 44
EKLER 49

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 Amerika Birleşik Devletleri'nde Yönetim Şekilleri 22
Şekil 2 Kamu Yönetiminde Temsili Bir Dairede Dijital Dönüşüm 30
Şekil 3 Mobil Zabıta Ekipleri 36
Şekil 4 Smart Beyoğlu 38
Şekil 5 QR Kod Uygulaması 39
Şekil 6 Akıllı Kart Sistemi 40
Şekil 7 Sosyal Market 41

TABLO LİSTESİ

Tablo 1 Fransa'da Yerel Belediye Nüfus ve Melis Üyeleri Sayısı 20

GİRİŞ

Teknolojinin yirmi birinci yüzyılda durdurulamaz yükselişi, her alanda bilginin teknolojik uzantılarını da etkiler hale gelmiştir. Özellikle Endüstrinin gelişiminde ve sonraki aşamada hizmetler sektörünün yaygınlaşmasında teknoloji üst düzeyde kullanılmaya başlanmıştır. Üç sektör kuramı içerisinde gelişmekte olan ülkeler gelişmiş ülkeler yolunda hizmetler sektörünün de sürekli yükselmesi yine bilginin üst düzey kullanımı ve teknolojinin yaygınlaşması ile ilgilidir. Ancak bu yükselme, milli gelirin içerinde tarım sektörünün ağırlığının %7'ler seviyesine kadar düşmesine sebep olmuş ve Maltus Nüfus Teorisi uyarınca da tarımdaki azalışın sosyo-ekonomik etkisini düzelten etken yine teknoloji olmuştur. Hem insansız hem topraksız tarım ile bu açık giderilirken, sanayileşmenin de önü hızla açılmış ve günümüzde Alman ekolü olarak bilinen Endüstri 4.0 geliştirilmiştir. Endüstri 4.0 ise beraberinde bir takım sosyo-ekonomik parametrelerde yaşanan sorunları beraberinde getirmiştir.

Bu çalışmada, Teknolojinin "yaygın" olarak kullanıldığı düşünülen İstanbul Beyoğlu Belediyesinde yapılan çalışmalar üzerine önce literatür taraması yapılmış ardından da görüşme yöntemi ile çalışma sonuçlandırılmıştır. Kurumlarda ve belediyelerde ve Beyoğlu Belediyesi özelinde "hangi parametreler teknoloji kullanımının yaygınlığını ifade etmektedir", "ne tür parametreler teknoloji kullanımı marifeti ile nasıl değişmiştir" ve "değişen etki nasıl ölçülmelidir" sorularının cevapları aranmıştır. Bu minvalde, ifade edilen soruların verimlilik ve etkinlik analizini ortaya koyan tüm parametreler birer bağımsız değişken iken, nihayetinde elde edilecek verimlilik ve etkinlik bağımlı değişkenimiz olarak düşünülmektedir.

1. KLASİK YEREL YÖNETİM VE YEREL YÖNETİŞİM

Çalışmanın bu bölümünde klasik yerel yönetim ve yerel yönetişim kavramlarından bahsedilerek merkezi yönetim ve yerinden yönetim konuları üzerinde durulacaktır.

Klasik yerel yönetim ve yerel yönetişim arasındaki en ayırt edici farklardan birisi, klasik yerel yönetimin odağının devlet, yerel yönetişimin odağının ise toplum olmasıdır. Klasik yerel yönetimde, merkeziyetçi bir anlayışla, genel kurallara bağlı kalan tek tip bir yönetim söz konusudur. Ancak yerel yönetişimde, yerinden yönetim anlayışıyla beraber yerelde ki önceliklere ve gerekli farklılıklara önem veren bir anlayış hakimdir. Klasik yerel yönetimde katmanlar arası hiyerarşik ilişkiye bağlı olarak bir emir komuta zinciri söz konusudur. Yerinden yönetişim ise bunun aksine paydaşlıklarla beraber bir gönüllülük esasına bağlı birlikte karar alma anlayışına sahiptir. Klasik yerel yönetimde gizliliğe önem verilen şekilci bir genel denetim mekanizması görülürken yerel yönetişimde bilgileri erişilebilir kılan, şeffaf ve hesap verilebilir bir sistem vardır. (Göymen, 2004, s. 3)

1.1. Merkezi Yönetim

Merkezi yönetim, kamu hizmetlerinin bütünlüğünü sağlayabilmek amacı ile hizmetleri ilgilendiren faaliyetlerin merkezinin hükümet olduğu yönetim sistemidir. Siyasi ve idari olmak üzere ikiye ayrılan merkezi yönetimin siyasi tarafı; ülkenin yasama ve yürütme organlarının tek olması ve ortak bir hukukta buluşmasıyla açıklanabilir. İdari tarafı ise kamusal otoritenin merkezileştirilmesiyle açıklanır. (Eryılmaz, 2013, s. 107) Merkezi yönetimin özellikleri şu şekilde maddelendirilebilir:

- Yönetim tarafında ki tüm yetkilerin tek bir noktada toplanması,
- Mali kaynakların ve bunların kullanımında kara alma yetkisinin tek bir elde olması,
- Merkez tarafından koordine edilmesi,
- Hizmetlerin merkez tarafından yetkilendirilen kişiler tarafından yerine getirilmesi,
- Planlamalarda yapılacak olan değişikliklerin merkez tarafından yapılması,

- Ast-üst ilişkisinin katı bir şekilde uygulanması. (Yanık, 2010, s. 31)

Merkezi yönetim, bir anlamda gücün ulusal seviyede toplanmasıdır. Hizmetlerin bir merkezde düzenlenmesi ve karar organının belirli yetkililerde olmasıdır. Bu yönetim sisteminin tam merkezli olmasından kaynaklı olumlu yanlarını şu şekilde maddelendirebiliriz:

- Güçlü bir birlik içinde devlet yönetiminin sağlanması,
- Yerel bölgeler arasında ki eşitliğin sağlanması ve hizmetlerin aynı şekilde iletilmesi,
- Kamu hizmetlileri bölgesel etkilerden uzak kalır,
- Mali denetimin basit bir şekilde sağlanması.

Bu olumlu yanlarının yanı sıra milyonlarca insanın tek bir merkezden yönetilemeyeceği gerçeğiyle beraber birtakım olumsuzluklarda merkezi yönetimle beraber gelmektedir. Bunları da şu şekilde maddelendirebiliriz;

- Halkın yönetime katılımının az olmasıyla beraber gelen demokratik zayıflık,
- Çok fazla sayıda insana tek bir merkezden hizmet verme sistemi yüzünden gelen hizmet gecikmeleri, kaynakların verimsiz kullanılması ve yüksek seviyede kırtasiyecilik,
- Yereldeki memurların inisiyatif alamamasıyla beraber gelen yeteneklerini geliştirememesinden kaynaklanan ilgi eksikliği,
- Yapılması beklenen işlerin fazla olmasıyla ana fonksiyonların yerine getirilememesi,
- Halkın, hizmetlere katılımını zayıflatıp ilgisizleştirmesi. (Anbarlı & Kızılkaya, 2016, s. 611)

1.2. Yerinden Yönetim

5393 Sayılı Belediye kanununda Yerinden Yönetim tabirine sadece kent konseyi çalışma esaslarını ifade eden 76. Maddede rastlanmaktadır (Mevzuat Bilgi Sistemi, 2018). Yerinden yönetim anlayışı, ademi merkeziyet yapılanması içerisinde yerel belediyelerin yetkilendirilmesi anlamına gelmektedir. Bu durumda türleri bakıldığında idari ve siyasi olmak üzere iki ana başlıkta ele alındığı görülmektedir (Eryılmaz, Kamu Yönetimi, 2011, s. 117). Her iki türde de ilkeler temel olarak beş alt maddede toplandığı görülmektedir. Bu beş alt madde;

- Hareket serbestisi,
- Tüzel kişilik özerkliği,
- Bütçe özerkliği,
- Yönetim ve organizasyon serbestisi,
- Ana kanuna tabi olması (Gözler & Kaplan, 2011, s. 98).

Bu maddelerden ilki, hareket serbestliğidir. Bu durumda yerel yönetimler kendi Araştırma Geliştirme (Ar-Ge) Birimlerini kurabilmektedirler. Bu bağlamda da teknolojik gelişmeler daha yerinden ve sahaya dönük, ihtiyaca ve talebe yönelik olarak geliştirilebilmektedir. Bugün İstanbul'un demografik, coğrafi, kültürel ve sosyal yapısı göz önüne alındığında bir Anadolu kenti ile aynı ihtiyaçlara sahip olmayacağı söylenebilir. Bu durumda İstanbul için atılacak çözüm ve geliştirilecek teknik altyapı faktörleri başka bir şehir ya da yerleşim yeri için arz talep dengesini bozabilir.

Yine yerinde yönetim ilkelerinde tüzel kişilik serbestliğinin olduğu ifade edilmektedir. Bu ifade ile alt yüklenici ve dış kaynak kullanımı yine verimliliği arttırıcı bir etken olarak ifade edilmektedir. Her idari birim de yerel bütçelere sahip olacağından, kendi cari açığı ve bütçe yönetimini denetlemesi olanağı getirilmiştir.

Yerinden yönetim, Ülkemizde yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Bu kullanımın amacı merkeziyetçiliğin doğurduğu sıkıntıları ortadan kaldırıp, halkı yönetime katmak ve kamu hizmetlerinde etkinliği, şeffaflığı ve verimi arttırmaktır. Merkezi yönetimde, hizmet alan halk, hizmetle alakalı karar alımlarına katılamamaktadırlar. Ancak yerinden yönetimlerde halk aktif ve karar alma mekanizmasına dahil olmaktadır.

Yerinden yönetimle beraber birçok olumlu sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bunlardan bazıları;

- Demokrasinin gereksinimlerine ve esaslarına uygun olması,
- Bürokratik süreci ve kırtasiyeciliği azaltması,
- Hizmetlerin, doğrudan ihtiyaçlara yönelik olarak şeffaf ve verimli bir şekilde yürütülmesidir.

Yerinden yönetim anlayışı, bu olumlu yönleriyle beraber birtakım olumsuzlukların kendisini gösterebilme ihtimalini arttırmaktadır. Bu olumsuzlukları da şöyle maddelendirebiliriz;

- Ülke bütünlüğünü olumsuz yönde etkileyebilme ihtimali,
- Yerel bölgeler arasında ki eşitsizliği olumsuz yönde etkileme ihtimali,

- Yerinden yönetim kuruluşlarının ekonomik ve teknik açıdan yetersiz kalma durumlarında hizmette oluşabilecek aksamalar. (Bozatay & Kızılkaya, 2016, s. 609)

Görülmektedir ki, kanun koyucu tarafından belirlenen çerçeve statülerle hem avantajlar hem de dezavantajlar söz konusudur.

2. YEREL BELEDİYELERDE TEKNOLOJİ YÖNETİMİ

21. Yüzyılın başları itibarı ile bir önceki yüzyılın son çeyreğinde ivmelenen teknolojik gelişimler kendini daha da hissettirir bir hale gelmiştir. Toplumların dönüşümü yanı sıra, devletler de bu dönüşümden nasibini almaktadırlar. Teknolojik dönüşümü e-devlet başta olmak üzere her alanda uygulama yoluna gitmişlerdir (Çobanoğulları, 2013, s. 1). E devlet yapısı da yerel yönetimlere sirayet ederek e-belediye kavramının gelişmesine ve uygulamaya konulmasına olanak sağlamıştır. (Çobanoğulları, 2013, s. 2)'e göre E-belediyelerin uygulamaya geçilmesi ile yerel belediyelerde demokratikleşme çabalarına da tesir eden belediye meclislerinin toplanma şekline ve bunu destekleyen tabirle (Karakaya & Gaytancıoğlu, 2017, s. 1492) Elektronik Bilgi Yönetim Sistemleri (EBYS) gibi yazılımlar vasıtası ile belge yönetimine kadar etkili olmuştur. Türkiye'nin de içinde bulunduğu çok taraflı ticaret ve yönetim anlayışlarına hizmet eden uluslararası kurum ve kuruluşlar ile bütünleşme ve küreselleşmenin de bir gereği olarak regülasyonlar için başlık ve tüm alt yönetmelik düzenlemelerine gidilmektedir (Oğurlu, 2010, s. 13).

Çalışmanın bu bölümünde yerel belediyecilikte teknoloji yönetimini etkileyen faktörler başta olmak üzere teknoloji kullanımının tarihsel gelişimi ve dönüşüme sebep olan felsefe yani yönetim anlayışının değişimi ve önlerindeki engeller ele alınmaktadır.

2.1. Yerel Kalkınmanın Temeli ve Belediyelerin Misyonu

Kalkınma, insan odaklı bir şekilde eşitlikçi ve kapsayıcı bir çerçevede gerçekleşmelidir. Aynı zamanda ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi değerleri de kapsayan çok boyutlu ve birbirini tamamlayan bir yapısı olmalıdır. Bu minvalde belediyelere önemli misyonlar yüklenmektedir. Öncülüğü üstlenmenin yanı sıra sonuçların toplumun farklı kesimlerine ne şekilde etki ettiğini seyretmeli ve eksik hizmet alan kesimlere yönelik bir pozitif ayrımcılık uygulamalıdır. Belediyelerin, yukarıda saydığımız değerlere yönelik temel ilkeleri de bulunmaktadır.

Bunlardan bir tanesi bölgenin ekonomik alandaki gelişmeleridir. Bölgenin her türlü kaynağını akıllıca olacak şekilde önem sırasına göre, bölge halkının refahını

arttıracak doğrultuda kullanmaktır. Bir diğer ilke olan sosyallik ise halkın eşitliğini paylaşımcılığını, birlik ve beraberliğini, geleceğini tüm kesimleri kapsayarak geliştirmeye çalışmayı amaçlamaktadır. Siyasi değere gelecek olursak, halkın, siyasetin ve karar alan mekanizmaların nasıl işlediği hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamayı, demokrasi esaslı halkı katılımcı olarak gören şeffaf ve hesap verebilir bir sistem oluşturmayı hedeflemektedir. Kültürel olarak baktığımız zaman, bölgede din, dil, ırk ayrımı, yapmaksızın, halkı birleştirici, sosyalleştirici ve kültürel olarak zenginleştirici politikalar uygulamak amaçlamaktadır.

Belediyelerin, bu ana konular üzerinde yerine getirmesi gerektiği faaliyetler şunlar olabilir;

- Bölgeyi, yapılacak yatırımlara yönelik cazip hale getirmek için çalışmalar gerçekleştirmek,
- Bölgede ki girişimcilere yeni iş imkanları ortaya çıkarma konusunda teşvik ve destekler sağlamak,
- Sürdürülebilirliği sağlamak,
- Bölgeyi, o bölgenin dışındaki dünyaya açılabilmesini ve iletişim kurmasını sağlamak
- Her alanda yeterli altyapıyı bölge halkına sağlamak. (Göymen, 2004, s. 5)

2.2. Belediyelerin Türkiye'deki Yerel Yönetim Sistemindeki Konumu

Filozofların gurusu olarak kabul edilen Montesquieu, "Her toplum, layık olduğu şekilde yönetilir" diye ifade eder. Bunu ifade ederken de insanları, dolayısıyla toplumları pek çok şey yönettiği vurgulanmaktadır: Kanunlar, normalar, iklim din, hükümet ilkeleri, tarihten alınan deneyimler tecrübeler ve dersler, ahlak, gelenek, örf ve adetler şeklinde sıralamaktadır (Gürkan, s. 12). Demokrasi, otokrasi ya da başka bir sistem toplumun bir anlamda arzusu ile gelen toplumsal bir irade ile ortaya konulan, belki de ekonomide olduğu gibi siyasetin de bir görünmez eli olarak kabul edilen bir olgudur. Öte yandan, İbn Haldun ise Mukaddime adlı eserinde, "coğrafya kaderdir" demektedir (Haldun, s. 767). Bu iki kavram bir araya getirildiğinde, siyasi merkeziyetçilik, üniter devlet yapısı, ademi merkeziyet, demokrasi ve daha nice sosyal ve ekonomik unsurlar, toplumun

üstünde yaşadığı coğrafyanın ve buna mukabil eğitim ile ortaya çıkan tercihlerinin bir tezahürü olarak düşünülmesi olağandır.

Coğrafyasına sonradan aşina olunmuş bir Amerika kıtasında, toplum oluşumu ve günümüzde yönetim şekli bir başka iken, insanlığa adeta beşiklik yapmış ve Akdeniz havzasında yer alan bir ülke olarak da Fransa'nın yerinden yönetim anlayışı daha bir başkadır. Her iki durum da coğrafya ve toplum tercihi açısından aşağıda incelenmektedir. Akabinde de Türkiye'de yerinden yönetim anlayışının nasıl uygulandığı ve belediyenin böyle bir ekosistem içinde nerede bulunduğu ile ilgili literatür taraması aşağıdaki gibi gerçekleştirilmiştir.

2.2.1. Fransa'da Yerel Yönetim Sistemi

Bir toplumun yönetiminde siyasal merkeziyetçilik önemli bir kavramdır. Siyasal Merkeziyet tekçi (üniter) devlet yapılanmasını ifade etmektedir. Tekçi devlet; güçler ayrılığı olarak ifade edilen yasama yürütme ve yargının tekliği ile millet, ülke ve egemenlik faktörlerinin tek olma özelliğini taşıyan devlet yapısıdır. Bu minvalde, siyasal merkeziyetçi yaklaşımı hem devletin işlevsel faktörlerinde hem de devletin organ ve yetkilerinde yeknesak olmak anlamını taşımaktadır.

Aynı şekilde, devletin ülke, millet ve egemenlik olmak üzere üçlü bir sacayağı olduğu varsayıldığında, üniter devlet yapısı bu üç unsurun ayrılmaz ilkesine dayanmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti, Fransa, Finlandiya, İngiltere, Romanya, Yunanistan, Macaristan, Bulgaristan vb. ülkeler üniter devlet sisteminin örneklerini yapılarında barındırmaktadırlar. Türkiye, üniter, yani tekçi yapı olma yolunda en fazla Fransa'dan etkilendiği görülmektedir. Aynı şekilde Osmanlı Tarihine göz atıldığında da gerek yönetim anlayışı ve gerekse de yazılı normları açısından en çok esinlenilen ülke Fransa olmuştur. Türkiye tarihinde yapılan tüm yerel seçimlere göz atıldığında yine Fransa'dan esinlenmelerin olduğu açıkça görülmektedir.

Fransa, siyasal merkeziyetçi tekçi yapıya sahip bir ülkedir. Fransa'nın bu tekçi devlet yapılanması Jakoben anlayışın bir ürünü olarak vücut bulmuştur. (Akarçay, 2017) Fransa'daki yerel yönetim sisteminin Fransız Devrimi ile Napolyon döneminde şekillendiğini vurgulamak yerinde olur. Fransa yerel yönetim sistemi İspanya, İtalya, Portekiz, Yunanistan gibi Avrupa ülkelerini, aynı şekilde Afrika ve Amerika kıtasındaki bazı ülkeleri de etkilemiştir. Türkiye'de yerel yönetim sistemi özellikle Osmanlı

Devleti'nden itibaren Fransızların yapısından etkilendi ve model alınarak oluşturuldu. Fransa'nın mevcut mahalli idare yapısı geçmişle karşılaştırıldığında, yerel yönetim sistemi modeli 1982 tarihinde Gaston Deferre tarafından yapılan Defferre Yasası (la Loi Deferre) 'nın oluşturduğu reformun yerel özerklik ve demokrasiyi temin eden ana prensiplerine dayanmaktadır. (Batı, 2018)

Adem-i merkeziyet reformu yerel yönetimler açısından oldukça önemlidir. Tür ayrımını ortaya koymaktadır. Adem-i Merkeziyet reformu ile Fransa'da, devletin yerel yönetimler üzerindeki vesayetinin kaldırılmasıyla daha çok benimsenir hale gelmiştir. Yerel yönetimler daha bağımsız hale gelmiştir. Bu anlayış, Fransa'da tek merkez yönetim anlayışı ve devlet kontrollü güdümlü yönetim anlayışını ortadan kaldırmıştır. Sıkı bir idari vesayet yürürlükte iken, yapılan reformlar tek tip hükümet modelini teşkil eden merkezi idarenin yerel yönetimler üzerinde vesayet denetimini kaldırılmış ve idari ve mülki amirin yerindelik denetimi yasaklanarak, sadece hukuka uygunluk denetimi yapılabilmesi için mahkemeye başvurma yetkisi bırakılmıştır. (Batı, 2018)

Adem-i Merkeziyet reformları ile, valilerin mahalli idareler üzerindeki vesayetinin kaldırılmasının temel anlayış olarak kabul edilir. Esasen Fransa'da dönüşüm niteliği taşıyan bu reformlar ile 2003 yılında, yerinden yönetime ağırlık veren uygulamalarında yerine yeni bir aşama ortaya atılmıştır. Bu tarz köklü reformlar toplum faydasına ve toplumun itme gücüne dayalı bir unsur olarak ortaya çıkmıştır. (Kayıkçı, 2003, s. 2) Devletin örgütlenmesine ilişkin anayasa hükümlerinde köklü değişiklikler gerçekleştirirken, bölge idarelerine yasama yetkisi verilmiştir. Bu da bir nevi adem-i merkeziyet reformunun bir parçası olarak tezahür etmiştir. 1958'de Fransa'nın Anayasasının on maddesinde değişiklik ihtiva eden değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Bahsi geçen on madde, bölge idarelerine yasama yetkisi tanınmasının yanı sıra, anayasanın yerinden yönetime ağırlık veren politikaları engelleyen hükümlerini ortadan kaldırmak amacını gütmektedir. (Batı, 2018)

Gelinen son noktada, Fransa, Ab üye ülkelerine nazaran en yüksek sayıda yerel yönetimi, bölge ve belediye ile il sayısına sahip ülke konumundadır. Yetkinin ne denli dağıldığına önemli bir işaret olan bu durum aşağıdaki gibi özetlenmektedir. (Kayıkçı, 2003, s. 7)

Fransa'da Yerel Yönetim Yapısı

Toplam Bölge Sayısı : 22 (21 merkezi bölge + 1 özel statülü bölge-Korsika

Toplam İl Sayısı : 100 (96 İl + 4 Denizaşırı İl)

Toplam Belediye Sayısı: 36,763

Fransa Anayasası'nın 72. maddesine göre, yerel yönetim yapısı komünler (belediyeler), iller (vilayetler) ve denizaşırı topraklardan oluşmaktadır. Özgürlüğün bir anlamda yerelleşmesini sağlamaya çalışan bir anlayış ile, yapılanlara ek olarak kurulacak yeni yönetim yapılanmaları kanunla oluşturulabilir. Oluşturulan bu yerel yönetimler, normlarla la da ifade edilen ve yasanın belirttiği hususlara bağlı kalarak seçilen yerel meclisler tarafından kendilerini özgürce idare eder. (Arsenault, 2005, s. 3) Örnek verilecek olunursa, yukarıda özet bilgilerde de ifade edildiği gibi, Fransız yerel yönetimlerinde önemli bir yer tutmakta olan bölgeler, geneli itibarı ile daha sonradan yasa ile kurulmuştur. (Attali, 2008)

Belediyeler birliği yapısı itibarı ile bölgeler arası eşitsizliği azaltmak ve her bir belediye uhdesinde bulunan insanların temel hak ve hürriyetlerinin korunması temelinde tüm Fransa'da yaşayanların din, dil, ırk ayrımı yapılmaksızın adalet önünde haklar açısından eşitlikçi bir yaklaşımı ortaya koyma çabasındadır. Benzeri bir yapılanma Türkiye için de geçerlidir. Farklılık şu dur ki, Fransa belediyelerdeki dağınıklığı toparlama, belediye sayısını azaltma temel amaçlarından biri olarak kabul ederken, Türkiye'de böyle bir değişim parlamento ve yasa koyucuları ve bakanlık nezdinde alınacak karar olarak görülmektedir. (Attali, 2008, s. 33)

Öte yandan, yerel belediye yapılanması Türkiye tarafından da pek çok yönü ile örnek alınmış bir yapıya sahiptir. Belediyelerde bir başkan ve başkan yardımcıları yönetimin icra tarafından sorumlu iken, belediye başkanı, belediye başkan vekili ve seçilmiş meclis üyelerinden oluşan bir yerel belediye meclisi yasama organı olarak çalışmaktadır. Aynı meclis, bütçelendirmekten de sorumlu olan başkanın uhdesinde çıkartılmış bütçeyi onaylamak ve takip etmekten de sorumlu bulunmaktadır. (Batı, 2018)

Fransa yerel yönetimlerinde mahalli idareler olarak belirlenen sisteminin temel birimlerinden biri ildir. İller Departman olarak ifade edilmektedir. Siyasal merkezi yönetim anlayışının en önemli parçası olarak kabul edilen departmanlar aynı zamanda

merkezi yönetim için de önemli bir kademeyi teşkil etmektedirler. 19. Yüzyılın sonları itibarı ile yapılandırılmış olan departmanlar, merkezi yönetimdeki en eski kademesi olarak da kabul edilmektedir. Sosyal yardımlar esas itibarı ile departmanlar tarafından koordine edilmektedir. Aile, konut, sosyal farklılığı olan kesimler için yapılacak yardım ve desteklerin faaliyetlerin ana merkezi iller yani departmanlar olarak tasavvur edilmektedir. Sadece bireylere değil aynı zamanda, sosyal sorumluluk nezdinde, iş dünyası temsilcilerine ve hatta özel sektörde kurumlara kadar desteklenmesi meselesinde de önemli roller üstlenmektedir. Aynı şekilde, eğitim öğretim alanında da departmanlar sorumluluk üstlenmektedir ve bu sorumluluklar için normlar belirlenmiştir. İlk öğretim, orta öğretim olarak bilinen kolej gibi meskenlerin yapımında, idame ettirilmesinde gerekli ihtiyaçlarının giderilmesi karşılanması, takibi ve kaynak kullanımlarından da sorumludur. (Batı, 2018)

Departmanlar, sosyal işler, eğitim öğretim ve yerinden yönetim faktörleri ile birlikte ulusal yollar ve avlanma amaçlı kullanılan limanların da yönetimini üstlenmektedirler. 1982 yılında Fransız Yerel Yönetim Reformu uyarınca ortaya çıkan ve bir anlamda, pek çok kaynağa göre ara kademe olarak ifade edilen departmanlar, zaman zaman ortadan kaldırılmak istenmiş ise de çıkartılan ara kanunlar ve yönetmelikler ile sürekli güçlendirilmekte olduğu belirtilmektedir. Önceler Perfect olarak ifade edilen ve bugünün departmanı tarafından üstlenilen sorumluluklar merkeziyetçi bir yapı ile ulusal yönetimin bünyesinde bulundurulurken böylesine bir ara kademenin olması daha verimli bir sonucu ortaya koyduğu da ifade edilmektedir. (Attali, 2008) Hal böyle iken, eskiden valiler tarafından hükmedilen bu yerel yönetimler için günümüzde, alt meclisler tarafından seçilmiş ve yetkilendirilmiş bir başkanın varlığı il genel meclisi adına yönetim ortaya koymaktadır. Valiler yine mevcuttur. Valiler halen kaymakamlarla birlikte başbakanlık bünyesinde temsil görevi icra etmektedirler. (Batı, 2018) Bu yönü ile de Türkiye yerel yönetim anlayışına pek çok noktada benzerlik taşırken, valilerin İçişlerine bağlı olma temsili açısından farklılıklar görülmektedir.

1982 Fransız Yerel Yönetim reformuna göre, yeni yapılanmada, oluşan her bölge meclisi, kendi iç işleyişine ilişkin tüm örgütlenme ve düzenlemeyi yapmakta serbesttir. Bağlı bulunulan hiyerarşi tarafından denetime açık tutulmaktadır. Yani, etkin denetim söz konusudur, öyle ki, gerek yerelde meclis üyelerinin bilgiye ulaşım hakkını güvence altına almaya yönelik kurallara uymak gerekse de bir üst merci ile bilgi paylaşımı meselesinde ana yükümlüdür. Yürütme organı vasfı bölgelerde seçilmiş meclis başkanına bırakılmıştır. Bölge meclis başkanlığı ise aynı zamanda bölge yerel yönetiminin yürütme organıdır. Bölge meclis kararlarını hazırlar ve uygular. Bütün bunların yanı sıra, sui-generis adı verilen kendine özgü yönetim biçimi olan farklı yerel yönetimlerin de varlığı bilinmektedir. İstanbul'u andıran il ya da Fransa tabiri ile Departman Paris'tir. Ancak, denizaşırı yerleşim bölgeler dışında tutulduğunda, Marsilya gibi Paris gibi departmanlar sui-generis tarzında bir anlayışa sahiptir. Bu vesile ile il ve bölge mantığı tek tip yönetim organına oturtulmuş bulunmaktadır ve Paris Konseyi tarafından idare edilmektedir. (Şengül, 2012, s. 38)

Tablo 1 Fransa'da Yerel Belediye Nüfus ve Melis Üyeleri Sayısı

Belediye Nüfusu	Meclis Üye Sayısı
100'den az	9
100'den 499'a kadar	11
500'den 1 499'a kadar	15
1 500'den 2 499'a kadar	19
2 500'den 3 499'a kadar	23
3 500'den 4 999'a kadar	27
5 000'den 9 999'a kadar	29
10 000'den 19 999'a kadar	33
20 000'den 29 999'a kadar	35
30 000'den 39 999'a kadar	39
40 000'den 49 999'a kadar	43
50 000'den 59 999'a kadar	45
60 000'den 79 999'a kadar	49
80 000'den 99 999'a kadar	53
100 000'den 149 999'a kadar	55
150 000'den 199 999'a kadar	59
200 000'den 249 999'a kadar	61
250 000'den 299 999'a kadar	65
300 000 ve üstü	69

Kaynak: (Auby, Auby, & Noguelle, 2008)

Fransa'da yerinden yönetim anlayışı; siyasal merkeziyetçi bir yapıya sahip olup, bölge yerel yönetimlerini kendine özgü bir sistem olarak kabul edilen sui generis adında bir sistem ile kurarak önemli bir reforma imza atılmıştır. Bu çalışma doğrultusunda, bölge planlaması kolaylaşmış ve bölgelerarası eşitsizlikleri azaltmayı amaçlamışlardır. Hali hazırdaki sisteme göre, toplumun ve bölge yaşayanlarının kendine özgü seçme ve seçilme yönetilme olguları farklılıkları ile korunmuş ve bölgeler arası eşitliğe gidilmesi sağlanmıştır. Böyle bir yapılanma, esasen, teknolojik olguları ve gelişimlerin takibini de kolaylaştırmış ve farklı uygulamalar ile belediyeler birliği marifeti ile gelişimin de önü açılmıştır. Yirminci yüzyılın son çeyreğinden itibaren yapmış oldukları reformlarla, Fransız yerel yönetim sistemi önemli bir değişime uğradı. Anayasadan başlamak üzere, yerel yönetim ve yerinde yönetim anlayışında çok sayıda değişiklikler yapılarak önemli dönüşümlere imza atılmıştır. Özellikle belediyeler birliği ve Paris Konseyi gibi kurumların oluşumuna izin veren uygulama ile kendine has karmaşıklığı bulunan Fransız Yerel Yönetim şekil almaya başlamış ve geçmiş zamana oranla çok daha refah seviyesi yüksek bir toplumun oluşumuna katkı sağlamaktadır.

2.2.2. Amerika'da Yerel Yönetim Sistemleri

Amerika Birleşik Devletleri (ABD), çoğulcu demokrasiye dayalı bir anlayışa sahiptir. ABD, Başkanlık sistemiyle yönetilen federal bir cumhuriyettir. Yönetim biçimi üç kademeli bir yapı çerçevesinde şekillenmektedir. ABD'de birinci düzeyde federal devlet yönetimi vardır. Eyaletler ikinci düzey yönetim birimlerini teşkil etmektedirler. Eyaletlerin alt düzey yönetim birimleri olan yerel yönetimler de üçüncü düzeyi oluşturmaktadırlar. Nitelikleri ve yapıları itibariyle üçüncü düzey yönetim birimi çok çeşit barındırmakta ve zengin bir yönetim anlayışına hakimdir. (Ayhan, 2008, s. 103) Aşağıdaki şekilde ABD genel hatları ile yönetim biçimi görülmektedir.

Şekil 1 Amerika Birleşik Devletleri'nde Yönetim Şekilleri

Kaynak: (Turan, 2017)

Amerika Birleşik Devletleri eyaletlerinin her birinde farklı bir anayasa ve farklı bir uygulama söz konusudur. ABD eyaletlerindeki bu bağımsız tutum, ABD'nin başka bir ülke ile kıyaslanmasını da güçleştirmektedir. İçinde bulunan 50 eyaletin uygulama ve normlarında görülen farklılıklar kendi içinde dahi eşitlik ve kıyas konusunda sorun oluşturmaktadır. (Turan, 2017, s. 3)

Dünya genelinde 25 ülkenin federatif bir uygulama yürüttüğü görülmektedir. Bu yapılanmaların da biri birinden farklı uygulamalara sahip oldukları belirtilmektedir. Her uygulama biçimi ve federasyon sitili, dünya üzerinde demografik dağılıma kültüre ve sosyal anlayışa eğitim düzeyine bağlı olarak farklılıklar ortaya koymaktadır. Bahsi geçen 25 ülke ise toplam dünya nüfusunun %40'ını oluşturmaktadır. (Hanley, 2014)

ABD'de yerel yönetim biçimi farklı eyaletler için farklı yapıda ve normlarda olsa da Amerika anayasasına bağlılık söz konusudur. Amerika Anayasası ise, her federasyonun "Cumhuriyet" ilkesi ile yönetilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Mesele, Amerika Anayasasının 4. Maddesinin 4. Bölümünde ele alınmıştır ve açıkça ifade edilmiştir. ABD, 1776 yılı kuruluşunda 13 eyalet ile başlanmışken, en son 1959 yılında Alaska'nın da katılımı ile toplam 50 eyaletten teşekkül etmektedir. (Hull & Leask, 2000, s. 8)

Yerel belediye yaklaşımında, üçüncü düzey olarak yukarıdaki şekilde ifade edilen yönetim biçimi de kendi içinde dört ana etmen ile biçimlendirilir. Bunlardan ilki, state, diğer country, üçüncüsü municipal ve son olarak da town/township yönetimidir. Her state aynı zamanda bir eyalettir, eyaletlerin meclisi, anayasaları ve bayrakları mevcuttur. California nüfus açısından en büyük eyalet olup, tek başına bir ülke olarak

değerlendirildiğinde 2001 verilerine göre dünyanın en büyük 5. Ekonomisine sahiptir. (Kattz, 2003, s. 5)

Eyaletlerin yönetim biçimine mali analizine ve maliye politikalarını işletmesine merkez hükümete bağlı oluşuna ve pay dağılımına bakıldığında her bir eyaletin ülke bazlı yaklaşımı kendi içindeki işleyişi, eyalet içindeki yeni düzeneğin Cumhuriyet anlayışı ve eyalet içi şehirlerin kasabaların (ilçe kavramı yoktur) yönetim biçimine bakıldığında eyaletler bazlı Türkiye benzetimi yapmak mümkündür. Ancak bütününe bakıldığında oldukça farklılık arz etmektedir. Bu hali ile bakıldığında her bir eyaletin Türkiye benzetimi ele alındığında, il (aslında county) sayıları Texas'ın 254, Washington'un 39, Newyork'un 62, California'nın 58 ili bulunmaktadır.

ABD eyaletlerinde eğitim ve okulların yönetimi yerel yönetim tarafından idare edilse de polis itfaiye gibi birimlerin bağlılığından daha farklı bir yapıya sahiptir. "Public schools-district administration" adı verilen sistem içinde kamu okulları bölge yönetimi olarak adlandırılmaktadır. Okul gibi, teknoloji ve eğitime ilişkin sair yatırımlar da endüstrisi içinde eyaletlerin kendi içinde yönetilmektedir. (Nadaroğlu, 1998, s. 130)

Böylesine büyük bir yapılanmanın, her eyalet için bürokrasiye takılmadan, günün ihtiyaçlarına hızlı bir adaptasyon sağlayacağı hali ile dizayn edilmiş olması ve toplumsal faydaya esnek bir yapı ile cevap veriliyor olması fedaratif bir yapılanmanın neticesidir. (Ayhan, 2008, s. 108) Yerinden ve yerel yönetim olarak demokrasinin gücü ortada iken, eyaletler bazında da senato üyeliklerinin belirlenmesinde ve temsilciler meclisinin oluşumunda aynı mekanizma çalışmakta ve işletilmektedir.

2.2.3. Türkiye'de Yerel Yönetim Sistemi

Türkiye'de yerel yönetim, Anayasal düzen içinde, yerinden yönetim anlayışı ile gerçekleşmektedir. Mahalle, köy, belde, ilçe, il ve kentlerden ve kentlerin türlerinden müteşekkil olan bir yapılanma söz konusudur. Her il kendi il genel meclisini 5 yıllığına seçmektedir. Her il, Büyükşehir veya merkez Belediye Başkanlarını, aynı seçimde il genel meclis üyelerini, aynı seçimde yerel belediye başkanlarını belediye meclis üyelerini mahalle muhtarlarını seçmekte ve seçilen heyet tarafından yönetilmektedir. Merkezi idarenin atadığı il genelinde vali, ilçeler genelinde de kaymakamlar yer almaktadır.

Eğitim merkezi idareye bağlı, eğitim politikaları ülke geneline uygulanmakta olup, yatırımlar hem il özel idareleri hem de hazine kontrollü yapılabilmektedir. Teknolojik gelişimlerde 5393 Sayılı Belediye Kanununun verdiği yetkiye dayanılarak proje oluşturma ve takip etme, uygulama, sürdürme potansiyeli açık tutulmuştur. Ülke genelinde uygulanan destek ve teşvik sistemleri bölgeler bazında öncelikli ve kalkınma planlarına uygun olacak şekilde dağıtılmaktadır. Elbette bu durum arzu edilen ve sistemsel olarak ortaya konulan iradedir.

Yine 5393 sayılı Belediye Kanununun 76. Maddesi ile kurulmuş olan Kent Konseyleri yerinden yönetim anlayışına farklı bir boyut kazandırmıştır. Gündem 21 olarak da ifade edilen bu yaklaşım, yerel yönetimde toplumun idareye ve yönetime katılmasını teşvik edecek her türlü olanaklar mevcuttur. (Soygüzel, 2015, s. 26) Rio De Jenairo bildirgesi ile ortaya çıkan Kent Konseyleri işletilmeye çalışılmaktadır. Kent Konseyleri karar alma mekanizması oluşturmasa da kentlerin yönetiminde sivil söylemin oluşmasına ve demokrasinin daha da yaygınlaşmasına ve özellikle günün koşullarına göre ihtiyaçların belirlenmesi ve uygulama yollarının bulunması konusunda ciddi bir öneme sahiptir. (Öz, 2018)

Merkezi yönetimde harcama gelir giderler ve kamu maliyesi 2005 yılında yapılan düzenleme ile yeniden ele anlındı. Türkiye'de öncelerinde yapılan ve hazinenin doğrudan garantörlüğündeki büyük yatırımlar için merkezi hükümet yolu kapattı. Bu bir anlamda, yerel belediyelerin kendi kaynaklarını değerlendirmeye itmiştir. (Öz, 2018, s. 46)

Gelinen noktada her yerinde yönetim birimi teknolojik yatırımlar hususunda bağımsız olmakla birlikte, bölgesel kalkınma ajansları, KOSGEB ve bakanlıklar üzerinden olmak üzere bazı özel destek ve teşvik politikaları işletmektedir.

Yukarıda Fransa ve Amerika Birleşik Devletleri örnekleri üzerinden analiz edildiğinde, Türkiye'nin yerel yönetim anlayışı ABD eyaletlerine benzer özellikle taşımakla birlikte, Fransa'nın yönetim biçimine daha yakın ve ülke olarak Fransız yaklaşımlarına daha kısa mesafede olduğu ifade edilebilir.

2.3. Teknoloji Yönetimi, Etkili Faktörler ve Tarihsel Gelişim

Bilgi toplumuna geçiş ile birlikte bilginin yönetimi de oldukça önem kazanmaya başlamıştır. Bilginin yönetiminde de kaynakların verimli kullanılması ve etkin yönetim anlayışı esas olmuştur. Verimlilik, bir sisteme verilen toplam girdiden ne kadarlık bir toplam çıktı alındığı ile ilgili iken, etkinlik, hedefe ulaşma oranı olarak ifade edilmektedir (Yükçü & Atağan, 2009, s. 9).

Kamu yönetiminde yeniden yapılanma çalışmalarının kavramlarından olan e-devlet anlayışı, kamu yönetimlerinin bilgi toplumunun olanaklarını kullanmasında en önemli kısmını oluşturmaktadır. Son dönemlerde internet alanındaki gelişmeler; yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası boyutta şahısların ve kurumların kamu hizmeti alanında beklentilerini yükseltmiştir. İnternet kullanımındaki artış ve e-ticaretin özel sektörlerdeki başarısı, kamu hizmetlerinin vatandaşlara internet ortamında sunulması kamu yönetimi üzerinde olumlu bir baskı oluşturmuştur ve oluşturmaya devam etmektedir. Bu nedenle devletler, e-devlet girişimleri kapsamında interneti yaygınlaştırmak ve bilgisayar kullanımının verimini artırmak için çeşitli projeler üreterek politikalar geliştirmeye çaba sarf etmektedir. (Şahin, 2007, s. 162)

Etkin ve verimli bir teknoloji yönetim anlayışı ile yönetimin parametrelerinin neler olduğu farklı literatür çalışmalarında ele alınmıştır. Belediyeler için de bütüncül organizasyon yapısı düşünüldüğünde Peter Ferdinand Drucker'ın öğrenen organizasyonlar üzerine yazılı eserlerinde geçen hususların teknoloji ve inovasyon yönetimine yansıtılabileceği ifade edilmektedir (Özalp, 2011, s. 165). Aynı düşünce ile yine Peter Michael Senge'nin Beşinci Disiplin adlı eserinde yönetim anlayışında organizasyonun her sektörden olabileceği vurgusu yapılmaktadır (Senge, The Fifth Discipline, 1991, s. 117). Bu beş disiplin sırası ile;

- Sistem düşüncesi,
- Kişisel ustalık ve hakimiyet,
- Zihni modeller,
- Paylaşılan görme gücünün oluşturulması,
- Ekip halinde öğrenme

Şeklinde İfade edilmektedir (Senge, Beşinci Disiplin, 2000, s. 5).

Şu hâlde teknoloji yönetimi öğrenen organizasyonlar için felsefe dönüşümü yani anlayış dönüşümü en elzem nokta olarak belirtilmektedir. Anlayıştaki bu dönüşüm

uygulamada yerel belediyeler için her kademeye ve belediyelerin bütüncül bir organizasyon olarak her departmanına sirayet etmesi gereken bir olgudur.

Teknoloji gelişiminde belediyeleri ilgilendiren tarihsel gelişim sanayideki gelişime paralel olarak seyretmektedir. Tarım ve hizmet sektöründe yaşanan dönüşümler teknoloji ile farklı bir yola girmiş iken aynı doğrultuda belediyecilikte de etkin bir faktör olmuştur (Öz, 2018, s. 5). Belediyeciliğin hizmet sektörü içerisinde olduğu varsayımı ile üç sektör kuramı gereğince bu dönüşüm kaçınılmazdır. Endüstri 1.0, 2.0, 3.0 ve 4.0 olarak ifade edilen teknolojik ve sanayi dönüşümleri sürecinde belediye yönetimlerinde aynı doğrultuda dönüşümlerin yaşandığı görülmektedir. Şu hâlde, belediyecilikteki teknoloji yönetimi bire bir olmasa da belirli bir faz farkı ile ülkelerin gelişmişlik durumu gereğince süreklilik ve dönüşüm içinde olmuşlardır.

Yerel Belediye yönetimi bir anlamda hizmet sunumudur. Teknolojinin sanayi üzerindeki etkileri geliştikçe ve kaynaklardaki verimi arttırdığı görüldükçe hizmet sunumunda kullanılmaya başlanan teknolojik faktörler yerel belediyelerin merkezi belediyelerden aldığı yetki ve yönetme kabiliyetinin gelişimini beraberinde getirmektedir (Emini & Kocaoğlu, 2011, s. 180).

2.4. Yerinden Yönetim Anlayışı ve Teknoloji İlişkileri

Kamu yönetimi, bilgi çağına geçiş sürecinde çok önemli değişimlere sahne olmakta ve günümüzün değişen koşul ve ihtiyaçlarına uyum sağlamaya çaba göstermesi görülmektedir. Demokratik yönetim, yerinden yönetim, hizmet sunum kalitesi, performans yönetimi gibi kavramların ve işletme yönetimi alanında yeni yönetim tekniklerinin kamu yönetiminin yapısal ve işlevsel süreçlerine dahil edilmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Türkiye'de de ortaya çıkan bu çalışmalar, teknolojik gelişmelerin yönetime etkisi, özellikle yerel yönetimlerin sunduğu hizmet yönetiminin hizmet niteliğinin artması, sosyal kentleşme ve yerelleşme eğilimleri gibi teknolojik gelişmelerin hepsi yerel yönetim anlayışında ortaya çıkan değişmelerle yakından ilgilidir. (Kalkan & Alparslan, 2009)

Yerinden yönetim Türkiye'de neo-liberal akımın oluşması ve 24 Ocak 1980 kararları ile yaygınlaşan bir anlayış olmuştur. Bu durum özellikle mali disiplin ve kamu yönetimi anlayışı ile Türkiye için bir dönüm noktası olmuştur (Öz, 2017, s. 78). Aşağıda

Yerinden yönetimin kavramsal gelişimi ilkeleri ile teknoloji gelişimine etkileri olumlu ve olumsuz yönleri ile ele alınmıştır.

Yerel yönetimlerin, vatandaşlara, işyerlerine ve çalışanlarına karşı şeffaflık esasıyla vermesi gereken hizmetleri ve görevleri görülmektedir. Bu şeffaflık esasıyla, bilgi-teknoloji anlayışını kullanarak internet ortamında hizmet vermesinin gerekliliği, işgücünün teknolojiyle birleşip daha güvenilir ve daha hızlı olmasından dolayı görülmektedir. E-belediyecilik anlayışında, etkinliğin ve verimliliğin sürekli hale gelmesi, bilgiye daha kolay ulaşan ve bilgi seviyesi yüksek vatandaşlar oluşturulması, tüm vatandaşlara eşit erişim hakkı tanınması, geliştirilmiş hizmet, vatandaşların kamu birimlerine kolay ulaşma imkanının sağlanması ve maliyet tasarrufu gibi yararları öngörülmektedir. (Belge, 2002, s. 10)

Bilgiye sahip olmanın önem kazanması, küreselleşme, bilişim sektörünün doğuşu, sivil toplum kuruluşlarının etkinliği ve örgütlü toplumun güçlenmesi, kişinin merkezi konuma gelmesi, bilgisayarlaşma, yaşam boyu öğrenimin kaçınılmaz olması, günümüz kurumsal ve toplumsal yapılarının temel hedefi olarak algılanan bilgi toplumunun temel özelliklerini oluşturmaktadır.

Belediyecilikte teknolojinin gelişmesiyle beraber yerinden yönetim anlayışı da olumlu bir etkiyle gelişmiştir. Belediyeye ait bölgesel bilgilerin, halkına ait bilgilerin, işyerlerine ait bilgilerin daha şeffaf ve verimli bir şekilde kullanılabileceği bir ortam teknolojiyle beraber sağlanmıştır. Bu gelişimle ortaya çıkan kent bilgi sisteminin önemli yanlarından birisi klasik yöntem olan merkezden yönetim anlayışına göre sağladığı zaman kazanımı ve emek tasarrufudur. Daha kısa sürede daha az kişiyle daha çok işi daha az hatayla yapabilme imkânı oluşmuştur. İnteraktif bir ortam sunan e-belediyecilik sistemi, belediyede çalışanlara, halka ve işyerlerine olduğu yerden mobil cihazlar veya bilgisayar üzerinden işlem yapma olanağı tanımaktadır. Aynı zamanda hizmet kalitesinde de daha nitelikli bir hizmet oluşturmaktadır. İlçede yaşayan halka daha iyi bir hizmet verebilme, doğru yatırım kararları alabilme konularında daha kaliteli bir yol izlenmesi sağlanmaktadır. Ekonomik açıdan bakacak olursak da kaçak kullanımların önüne geçmek gibi, vergilerin toplanması gibi konularda daha sağlıklı bir takip olacağından ekonomik anlamda da bir kazanç artışı gözlenecektir. (Gün, 2012, s. 34)

3. E-Devlet, E-Yönetim, E-Yerel Yönetim, E-Belediye

Çalışmanın bu bölümünde e-devlet, e-yönetim, e-yerel yönetim ve e-belediye kavramlarının tanımları yapılacak ve e-belediyeciliğin, yönetim anlayışına ne şekilde etki ettiğiyle beraber uygulamalarına yönelik bazı araştırmalar ele alınacaktır.

Teknolojiyle beraber gelişen bilgi toplumu ve internet üzerinde oluşturulan global iletişim ortamı, kamusal yönetimin daha kaliteli ve verimli daha işlevsel bir yapıya dönüşümü rahatlatacak olan e-devlet kavramını ortaya çıkarmıştır. E-devlet kavramı daha çok siyasi gerekliliklerin bir sonucundan geliştirilmiştir. Siyasi gerekliliklerden sonra gelen bir diğer gereklilikte sosyo-ekonomik gerekliliklerdir. Bu kavramda öncelik halkın yönetime katılma talebiyle ortaya çıkmıştır. E-devletle beraber hedeflenen durumlar şöyle sıralanabilir;

- Halka daha verimli, daha kaliteli ve etkin bir hizmeti daha ucuz bir şekilde sunmak,
- Demokraside olabilecek zafiyetlerin yok edilmesi amacı ile katılımcı bir demokrasi anlayışını teknolojiye taşımak,
- Halka karşı daha şeffaf ve katılımcı bir ortam sunmak,
- Yönetim anlayışını kurumsal bir yapıya dönüştürmek. (Yıldırım & Öner, 2004, s. 50)

Yukarıda ki tanımlar ve hedefler doğrultusunda, e-devletin kamu alanında kullanımıyla beraber karşılaşılması beklenen yararlar şöyle sıralanabilir;

- Verimliliğin ve etkinliğin sağlanması,
- Bilgi seviyesi yüksek bir halk oluşması,
- Herkese eşit erişim,
- Kaliteli ve geliştirilmiş kolay hizmet,
- Mali açıdan tasarruf,
- Yolsuzluklarla mücadele,
- Birimlere ulaşmada kolaylıklar. (Belge, 2002, s. 52)

Kuruluşlarının temel hedefi halka hizmet olan kamu kuruluşlarının, hizmeti herkes için ulaşılabilir, verimli ve ucuz bir hale getirmesi gerekmektedir. Genel çapta kamu kuruluşlarına baktığımız zaman yerel bölgelerdeki halkın isteklerine cevap verecek ve

demokratik yapıyı yerele indirecek olan yapılar yerel yönetim kuruluşları ve belediyelerdir. Yereldeki bu kuruluşların verecekleri sivil hizmetleri çevrimiçi olarak verilmesine bağlı olarak e-yerel yönetim kavramı ortaya çıkmıştır. E-yerel yönetim ya da e-belediyeden kasıt sadece bir internet ortamının varlığıyla oluşan bir olgu olmayıp, halkın katılımını sağlayan, daha demokratik ve bilgiyi kullanmaya yönelik vatandaş odaklı bir yapı olarak görülmektedir.

3.1. E-Belediyecilik ile Yeni Yönetim Anlayışı

Dünyada, elektronik gelişim önemli ölçüde yaygınlaşmaktadır. Dijital dönüşüm ise teknolojik imkanlar nezdinde çok daha insan odaklı bir yaklaşım ile kullanılmaya çalışılmaktadır. Merkezinde insan olan böyle bir gelişimin yerinden yönetim anlayışı ile de sunumu gerçekleşmektedir. Dünyada bu tarz uygulamalar çokça görülmektedir. Gelişmiş ülkeler başta olmak üzere gelişmekte olan ülkeler de daha az gelişmiş ülkelere bu tarz uygulamaların yerleştirildiğini görmek mümkündür. Bu anlayış biraz da küreselleşmenin getirdiği zorunluluk olarak ifade edilmektedir. (Öz, 2019, s. 77)

Türkiye'ye bakıldığında özellikle kanun ile belirlenmiş büyük şehirler başta olmak üzere pek çok il ve ilçede teknolojik dönüşümler ve buna dayalı projelerin uygulandığı görülmektedir. Bu projeler hem finansmanı açısından belediye öz kaynaklarının dışında kaynaklar ile teşvik ve destek kapsamına girmesi açısından hem de yeni dönem seçimlerine siyasal bir yatırım aracı olarak görülmesinden dolayı artmaktadır. Bu tarz projelere Türkiye'de İstanbul başta olmak üzere, Ankara, Bursa, Antalya gibi büyük şehirlerde rastlamak mümkündür. Sürdürülebilir bir yönetim anlayışı ile çevreye ve sosyal sorumluluklar anlayışına uygun toplumun her kesimini kapsayan teknolojik ve dijital eğilimler gün geçtikçe artmaktadır. Genç bir nüfusa sahip bir ülke için yazılım, bilişim ve proje üretimi de ona göre etkin bir konumda ortaya çıkartılmakta ve teşvik edilmektedir. Bazı bilime dayalı kurumlarda gerek bilimsel gerek bürokratik gerekse de anlayışa dayalı sorunlar yaşansa da gelişim sürmektedir.

Yerinde borç sorgulama, cep telefonu uygulamaları ile ödemeler yapma, randevu sistemleri gelişimi, ve yaygınlaşması, cep telefonu uygulamaları ile sosyal yardımlar, bulut sistemi aracılığı ile bine, yerleşim yeri, tüneller ve karayolu vs. gibi mekanlarda görülen aksaklıkların anında ilgili birimlere iletilmesi, imar iskan ve yeşil alan meselelerinin çözümleri, doğal afet ve mücbir durumlar için erken uyarı sistemleri,

meydana gelen istenmeyen vakalar karşısında 5G teknolojisi gibi yeni gelişimler, güvenlik sorunlarına ilişkin dijital çözümler ve nihayet yönetim biçimin de yapay zekaya dayalı robotik sistemler ile cobot teknolojisine uygun yapılanmaya doğru gidişatın araştırıldığı ve uygulandığı görülmektedir. Aşağıdaki şekilde bir kamu departmanında (dairesinde) yıldan yıla dönüşüm ifade edilmektedir:

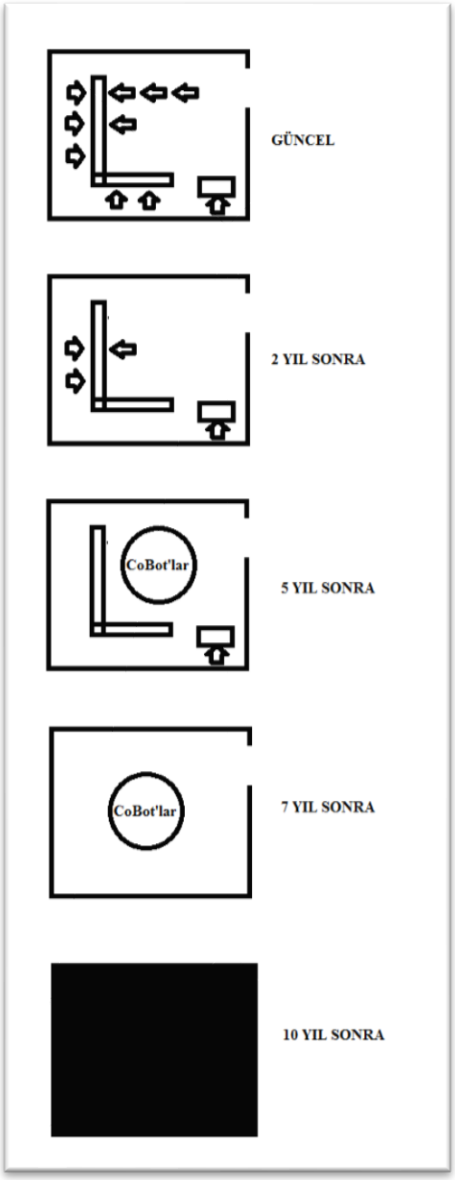

Şekil 2 Kamu Yönetiminde Temsili Bir Dairede Dijital Dönüşüm

3.2. Türkiye'de E-Belediye Uygulamalarına Yönelik Bazı Araştırmalar ve Sonuçları

Türkiye'de e-belediye uygulamalarından bahsedilirken bu anlamda hangi çalışmalar yapıldığı ve yapılan çalışmaların nasıl sonuçlandığı konusu önem teşkil etmektedir. Bu açıdan sivil toplum kuruluşları ve akademik camiada yapılan çalışmalar genel anlamda anket uygulamaları ve web sayfası analizi ile birlikte teorik bilgilere dayanmaktadır. Kimi zamanda araştırılan konu doğrultusunda ilgili belediyenin hazırlamış olduğu kitapçık ya da broşürler ile bilişim teknolojileri konusunda yetkili olan belediye çalışanları ile yapılan yüz yüze görüşmelerin araştırma kapsamında veri olarak ele alındığı görülmektedir (Şahin, 2007, s. 176).

E-Belediye uygulamaları açısından bakıldığında yapılan e-Devlet araştırmasına göre 31 ülkede gerçekleştirilen ve Türkiye'nin incelemeye alındığı bu hizmetin kullanım oranı ve internet üzerindeki kamu sitelerinden bilgi alan kişilerin oranı artış gösterse de araştırmaya dâhil olan diğer ülkeler ile kıyaslandığında Türkiye'de e-Devlet kullanımı düşüktür. Fakat e-Devletin yanı sıra bilgi teknolojileri kullanımı açısından Türkiye'de bulunan belediyeler bu konuda devletten daha iyi bir duruma gelmişlerdir. Belediyeler tarafından elektronik ortamda sağlanan hizmetler arasında tahsilat yapma, imar ruhsatı verme ve evlendirme sayılabilir. Türkiye'de yapılan çalışmalar arasında yerel yönetimlerin bilgi toplumuna fayda sağlaması açısından kullanıma açılan "yerelnet" projesi kamu hizmeti olarak verilerek her anlamda bilgiyi ücretsiz ve şifresiz olarak sunmaktadır. (Yıldırım & Öner, 2004, s. 55)

YerelNET üzerinden elde edilebilecek bilgiler; 3216 belediyenin her biri için web sayfası, seçimler, mevzuat-yargı kararları, yerel gündem, uzmanlık bilgileri, soru-cevap, ihaleler, e-kütüphane ve bibliyografya, e-liste şeklindedir (Admin, YerelNET, 2003).

Bilgi toplumuna ayak uydurmak açısında herhangi bir örgütte oluşabilecek süreç aynı şekilde Türkiye'de yerel yönetim sistemi kapsamında en fazla yere sahip olan belediyeler açısında da beş aşamalı olarak gerçekleşmektedir. En başta bilgisayarlaşma gelirken sonrasında otomasyon ve takibinde internet kullanıcılığı ile web site kurma gelir. Son olarak da yönetimin internete taşınmasıyla süreç tamamlanır. İlerleme biçimi bu şekilde olsa da her belediye için söz konusu olan sürecin uyarlandığını söylemek pek mümkün görünmemektedir (Yıldırım & Öner, 2004, s. 55).

Türkiye'deki belediyelerin durumunu görebilmek adına Türkiye Bilişim Derneği tarafından yapılan ve İkinci Bilişim Şurası raporunun sonuçlarına göre belediyelerin bilişim düzeylerine ait veriler şu şekildedir (Türkiye 2. Bilişim Şurası Sonuç Raporu, 2004).

Belediyelerin bilgisayara sahip olma oranı %86 olurken, ülke bazında internete erişim %75 seviyesindedir. Otomasyon anlamında su ücreti, mali işler, vergi tahsilatı gibi verilerin bilgisayar ortamına aktarılması hususunda yazılım paketi kullanan belediyeler %38 dolaylarındadır. Belediyeler arasında birim kurarak bilgi işleme önem verenlerin oranı %15'dir. Yerel bilgisayar ağı bulunan belediyeler %45 iken özel bir şirketten hizmet desteği alanların oranı ise %73'dür. Belediyelerin birimlerine göre iş ve işlemlerinde bilgisayar kullanım oranları personel %54, bütçe sistemi %67, hizmet yönetimi %43, muhasebe %70 ve imar yönetimi %12'dir.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde Bensghir'in "Web'deki Belediyelerimiz" adlı çalışması göze çarpmaktadır. Büyükşehir belediyelerini inceleyen Bensghir aşağıdaki bulguları elde etmiştir (Bensghir, 2000, s. 76; 2001b, s. 62; 2001c, s. 114; 2001a, s. 113).

- Belediyelerin web siteleri yalnızca belli bir konuda bilgi aktarımı yapmakta ve tek yönlü olduğu için basit düzeyde kalarak e-hizmet sunma gayesine ulaşamamaktadır. Halka tanıtım yaparak broşür görevi üstlenmekte ve bununla yetinmektedir.
- İstekler doğrultusunda olması gereken nitelikte yöneticilerin yönlendirmesiyle bir web sayfası yapılmaya çalışılmaktadır.
- İncelenen web sitelerinde halkın katılımını sağlayarak yönetimde pay verecek ya da teşvik edecek uygulamalar mevcut değildir.
- Bilişim teknolojilerinde önem arz eden elektronik ticaret uygulaması belediyelerin web sitelerinde bulunmamaktadır.
- Karşılıklı etkileşime olanak sağlayan uygulamalardan ziyade yoğunlukla halkla ilişkiler odaklı hizmetlere ilişkin uygulamalar bulunmaktadır.

Web sayfaları incelendiğinde Türkiye'de bulunan bazı belediyelerin yaptığı hizmetlere ilişkin örnekler aşağıda verilmektedir (Yıldırım & Öner, 2004, s. 56).

Ankara Büyükşehir Belediyesi: Kullanıcılara sunulan belli başlı hizmetlerin yanı sıra ilgililerin direkt olarak başkana ulaşmasını da sağlayan web sayfasında kentle ilgili proje-yatırım bilgilerine, belediye hizmet birimlerine, belediye hizmet rehberine,

belediye bütçesinin ne kadar olduğuna, belediye faaliyet raporlarına, ihale ilanlarına, kentin tarihsel gelişimine ve bunun gibi birçok veriye ulaşabilme imkânı sağlamaktadır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi: Belediyenin web sayfasında yer alan erişim alanları; belediye yapısı ile ilgili, belediye ile ilgili haberler, bakan hakkında bilgiler, belediye bütçeleri ve yatırımları oranı, basın bültenleri, ulaşım bilgileri, bilgi bankası, kültür-sanat hakkında bilgiler, online hizmet, iletişim adresleri, üyelik sistemi, belediye bülteni, resmî gazete, evrak takibi, resmi gazete gibi verilere ulaşma imkanı tanımaktadır.

İzmir Büyükşehir Belediyesi: Kullanıcılara sunulan hizmetler arasında sistem üzerinden kayıt yapanlar açısından oluşabilecek herhangi bir su kesintisi, aksama, güzergâh değişikliği gibi konularda programlı olduğu takdirde bilgilendirme mahiyetinde duyurular e-mail adreslerine gönderilmektedir. Bunun dışında web sayfası üzerinden belediye duyuruları, kentle ilgili haberler, başkan ve yönetim hakkında bilgiler, kent içi ulaşım bilgileri, hizmet kılavuzu, sosyal hizmetleri projeleri kente dair bilgiler ile birlikte yararlı linkler bulunmaktadır.

4. BEYOĞLU BELEDİYESİNDE TEKNOLOJİ YÖNETİMİ

Bilgi çağına geçiş sürecinde olduğumuz 21. yüzyılda teknolojiye uyum sağlamak devletlerin gereksinimlerinden birisi haline gelmiştir. Bu sebeple devletler, vatandaşların beklentilerini daha hızlı, verimli ve etkin bir şekilde karşılaması, vatandaşlardan geri dönüşü hızlı bir şekilde alıp aynı hızla cevap vermesi ve daha güvenilir ve şeffaf bir şekilde hizmet vermesi gibi gelişmeleri sağlayabilmek için bilgi çağına ayak uydurma sürecini hızlandırmışlardır. Ulusal alanda devletlerin bu gelişmelere ihtiyaç duyulduğu kadar, yerel bazlı olarak yerel yönetimlerde de ihtiyaç duyulmaktadır. Bu sebeple yerel belediyelerde bu konuda ki çalışmalarını hızlandırmış ve yerelde ki vatandaşlara, turistlere ve işyerlerine daha verimli, güvenilir ve şeffaf bir hizmet vermek için çaba sarf etmektedir. Çalışmanın bu bölümünde yerel belediyelerde uygulanan teknoloji yönetimi, Beyoğlu Belediyesi örneği ile örneklendirilecektir.

4.1. Beyoğlu'nda Demografik Yapı

Beyoğlu ilçesi, içerisinde kültür, turizm, eğlence ve ticaret merkezlerini barındıran İstanbul'un en yoğun ve birçok açıdan en hareketli ilçelerinden birisi olma özelliğini taşımaktadır. Sosyo-ekonomik açıdan birçok farklı kesimi içerisinde barındıran Beyoğlu, 1997 Genel Nüfus Sayımlarına göre 231.826 nüfusa sahiptir. İlçeler arasında bir yoğun karşılaştırması yapıldığında, nüfus kayıpları da baz alınınca, en yoğun kullanımına sahip ilçelerde birisidir. Nüfusun çoğunluğunu genç ve orta yaşlı insanlar oluşturmaktadır. Beyoğlu nüfusunu genç ve orta yaşlı insanlardan sonra sırasıyla çocuk nüfusu ve yaşlı insanlar oluşturmaktadır. Ekonomik olarak faaliyet gösteren nüfus Beyoğlu nüfusunun yarısından az bir kısmını oluşturmaktadır. Beyoğlu ilçesi lüks kullanımlı alanları sahip olmasına karşılık yoğun bir gecekondu yapılaşmasına da sahiplik yapmaktadır. (Han, 2002, s. 28) Bu şekilde karmaşık bir demografik yapıya sahip olan Beyoğlu'nda eşit, şeffaf, etkin ve verimli bir hizmet vermekte zor bir hal almaktadır. Bu nedenle Beyoğlu Belediyesi geliştirdiği bilgi yönetim sistemleriyle geliştirmeler yaparak eşitlik, şeffaflık, etkinlik ve verimlilik gibi konuları daha da efektif hale getirmeye çalışmaktadır.

4.2. Beyoğlu Belediyesi'nde Bilgi Yönetim Sistemleri ve Yerel Yönetime Etkileri

Günümüzde bilgi çağına geçerken yerel belediyelerin bilgiyi daha etkin ve daha verimli kullanması elzem hale gelmiştir. Bilginin etkin kullanılması doğru bilginin, doğru yer ve zamanda, doğru aracılarla, doğru kişiye ulaştırılması şeklinde özetlenebilir. Etkin bir belediye yönetmenin üç temel esası olmalıdır.

- Kentsel büyümeyi yönetmek, yönlendirmek ve denetlemek,
- Kentsel altyapıların tamamlanmasını, bakım ve işletilmesini sağlamak,
- Kentsel hizmet sistemlerini sağlıklı ve tutarlı biçimde yönetmek. (Davis & Olson, 1985)

Bu esasları dikkate alıp etkin bir yerel belediyecilik anlayışı sunmanın yollarından biriside bilgi çağına adapte olup teknolojiyi ve bilgiyi iyi bir şekilde yönetmekten geçmektedir.
Beyoğlu Belediyesi özelinde

4.2.1. Mobil Zabıta Ekipleri

Belediye Zabıtası, belediyelerin ilçe içerisinde düzenini ve esenliğini sağlayan birimidir. Zabıta biriminin görev tanımları;

- Belediye sınırları içinde halkın huzurunu ve sağlığını sağlamak ve korumak,
- Belediyenin karar organlarınca alınmış kararları, emir ve yasakları uygulayıp, sonuçlarını kontrol etmek,
- Belediyenin cezalarla ilgili aldığı kararlar uyarınca, bunlara aykırı olan davranışları tespit etmek ve hakkında gerekli işlemleri yapmak,
- Umuma açık alanlarda ki bozulmaları tespit etmek ve bozanlar hakkında işlem yapmak,
- Belediye sınırları içerisinde ayıplı ve etiketsiz satış yapanları ve genel olarak satışları denetlemek ve uygunsuz bir durum gördüğünde gerekli işlemleri yapmak,
- İşyerlerinin, işyeri açma ve çalışma ruhsatları alıp almadığını kontrol etmek ve alınmadığı takdirde cezai işlemler uygulamak,
- Korunmasının belediyelerce yükümlü olduğu tarihi ve turistik yapıların korunmasını, kirletilmemesini ve tahrip edilmemesini kontrol etmek,
- İzinsiz inşaat yapılmasını önlemek,
- Açıkta kalan fosseptiklerin ve kanalizasyonların kapatılmasını sağlamak,

- Tahrip olmuş yapıların ve yıkılacak olan binaların boşaltılmasını sağlamak,
- Ruhsatsız yapı ve izinsiz kazı yapanları ilgili mercilere bildirmek,
- Çöplerin sokaklara atılmasına engel olmak,
- Umuma açık alanların sağlık şartlarına uygunluğunu kontrol etmek,
- Belediyelerce yapılan altyapı-üstyapı çalışmalarında gerekli önlemleri almak

olarak nitelendirilebilir. (Resmi Gazete, 2007, s. 26490)

Zabıtanın bu görevleri çerçevesinde Beyoğlu Belediyesi bu alanda zabıtalarının yapılarını geliştirerek mobilize etmiştir.

Beyoğlu zabıtası, geceleri yaklaşık bir milyona, gündüzleri de yaklaşık üç milyona ulaşan nüfuslu Beyoğlu'na 24 saat hizmet vermektedir. Zabıta ekiplerinin işlerinin yoğunluğu, bu yüksek nüfus oranıyla ve sınırları içerisinde barındırdığı birçok çeşitte sosyo-kültürel yapısıyla görülmektedir. Zabıta birimlerinin yoğunluklarını azaltmak ve daha iyi hizmet verebilmeleri için Beyoğlu Belediyesi, ekipleri teknoloji destekli projelerle geliştirmektedir.

Türkiye'de ilk olarak Beyoğlu Belediyesi'nin yaptığı bir uygulama olarak ekiplerini tablet uygulamalarıyla, ekiplerin tamamını entegre ederek, daha fazla insana, daha kısa sürede ve daha sağlıklı bir şekilde hizmet vermekte olduğu görülmektedir. Aynı zamanda ekipleri elektrikli araç ve cincırlarla da mobilize edilip halkın öneri, talep ve şikayetlerine de daha hızlı bir şekilde cevap verebilir hale gelmiş olup, yaşanabilecek her türlü olumsuzluğa da çok kısa sürede müdahale edebilir hale gelmiştir.

Şekil 3 Mobil Zabıta Ekipleri

Bu gelişmeler çerçevesinde zabıta birimlerinin teknolojiye ayak uydurmasıyla birlikte, belediye ve halk açısında birçok olumlu sonuçların ortaya çıktığı görülmektedir. Beyoğlu

Belediyesi ile yaptığımız görüşmeler doğrultusunda oluşan olumlu gelişmeler aşağıda ki şekilde maddelendirilebilir;

- Zabıta ekiplerinin görevi gereğince yaptığı denetlemelerde, denetlenen işyeri sayısı yaklaşık 4-5 katına çıkmıştır.
- Ekiplerin yaptığı tahsilatlar yaklaşık 10 katına kadar yükselmiştir.
- Halka verilen sağlıklı ve hızlı hizmetten dolayı, halktan gelen geri dönüşler olumlu yönde olmaktadır.
- Caddelerin, sokakların, parkların ve meydanlar daha temiz bir görünüme kavuşmuştur.
- Ekiplerin elektrikli araç ve cincırlarla desteklenmesiyle birlikte müdahale edilmesi gereken yerlere daha hızlı şekilde ulaştığı ve gerekli işlemleri yerine getirip tablet desteğiyle raporların hızlı bir şekilde ulaşması gereken mercilere daha hızlı iletildiği görülmektedir.
- Mobil ruhsat denetimleriyle daha kusursuz bir kontrol ağı oluşturulmuştur. Kontroller daha hızlı hale gelmiş ve cezai işlemler daha verimli bir organizasyon içerisinde yapılmaktadır.
- Mobil kabahat denetimiyle halk, belediye sınırları içerisinde gördüğü bir kusuru tespit edip teknolojik ortamda gerekli birimlere iletebilmektedir. Ve bu sayede ekipler bu kabahati yerinde tespit etmeden önce ön bilgi sahibi olup hangi ekiplerin desteğine ihtiyacı olduğunu tahmin edebilir hale gelmiştir ve olay yerine gerekli desteklerle ulaşabilmektedir.

4.2.2. Smart Beyoğlu

Her geçen gün kullanımı daha da artan sosyal medyanın tüm dünyada insanların vazgeçilemez bir parçası olduğu görülmektedir. Sosyal medya, insanların anlık gelişmelerden haberdar olabildiği, anlık bilgiler paylaşabildiği ve paylaşılanlara tepki verebildiği bir medya organıdır. Günümüz kuşağının en çok kullandığı mecra olan sosyal medya, insanların güncel konuları takip etmek için kullandığı bir ortam olmakla beraber insanların ticarette yaptığı bir iş alanına da dönmüştür.

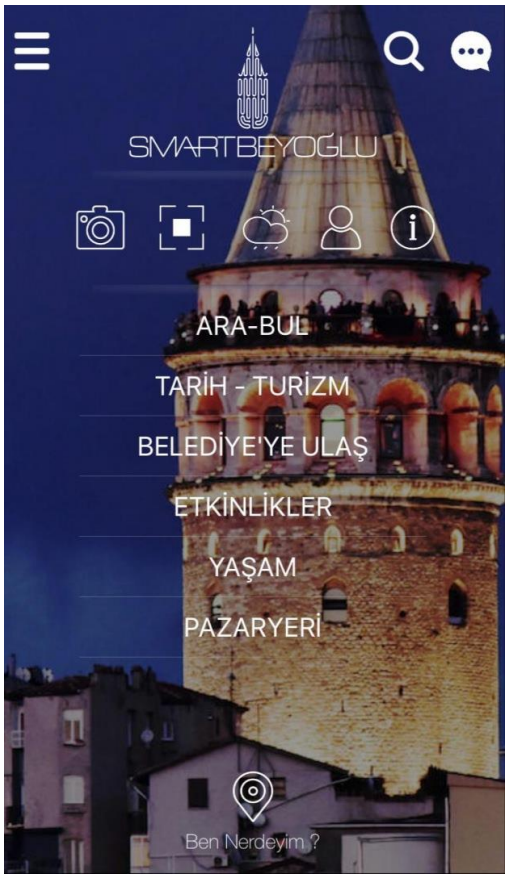

Şekil 4 Smart Beyoğlu

Smart Beyoğlu, Beyoğlu Belediyesi'nin üretmiş olduğu bir sosyal ağ platformudur. Bu uygulamanın hedeflerinden en başta geleni, belediye, işletme ve vatandaş arasında ki iletişimi en üst seviyeye çıkarmaktır. Bu uygulama sayesinde Beyoğlu ilçesinde ki vatandaşlar aşağıda sıralanan kategorize edilmiş konular hakkında bilgilere tek tıkla ulaşabilmektedir;

- Belediyenin vermiş olduğu hizmetler,
- Bölgede ki resmî kurumlar hakkında bilgiler,
- Bölgede tatil ve konaklama yapmak için oteller hakkında bilgiler,
- Bölgede yeme ve içme konusunda bütün işyerleri hakkında bilgiler,
- Bölgede turistik amaçlı gezilecek tarihi yerler hakkında bilgiler,
- Bölgede araç kiralama konusunda yönlendirmeler,
- Bölgede ki kültür ve sanat ile alakalı yapılacak etkinlikler ve gidilecek yerler ile alakalı bilgiler,
- Bölgede vatandaşların alışveriş yapabileceği mağazalar hakkında bilgiler,
- Bölgede ki konsolosluklar hakkında bilgiler,
- Bölgede ki nöbetçi eczaneler hakkında ilgili bilgiler,
- Bölgede ki ibadethaneler hakkında bilgiler.

Smart Beyoğlu uygulaması, zabıtaların da yaptığı işlemlerde kolaylıklar sağlamaktadır. Belediyenin işyerlerine verdiği QR kodlarla beraber, zabıta ekiplerinin bu uygulama aracılığıyla QR kodu okutarak tableti üzerinden yapması gereken işlemleri yapabileceği bir ortam sunmaktadır. Zabıta ekiplerine yardım sağladığı gibi işyerlerine de reklam yapabileceği bir ortam sunması, kampanyalarından müşterilerini anlık olarak bilgilendirebilmesi gibi işyerleri için olumlu olanaklar sağlamaktadır.

Şekil 5 QR Kod Uygulaması

Smart Beyoğlu, aynı zamanda nüfusu günlük yerli ve yabancı olmak üzere 2 milyonu bulan turistlere rehberlik yapabilecek bir uygulamadır. Uygulamayı akıllı cihazına indiren bir turist, kolayca yakınında ki tarihi ve turistik yerleri, yeme-içme yerlerini, mevcut etkinlikleri uygulama üzerinden kolayca görebilmektedir.

Smart Beyoğlu'nun bir diğer içeriği olan 'Pazaryeri' uygulaması, insanlara e-ticaret yapma imkânı sunmaktadır. Uygulamayla sunulan bu hizmetle beraber vatandaşlar kategoriler içerisinde istediği ürünü satışa sunabilmekte ve satışa sunulan ürünlerden satın alabilmektedir.

4.2.3. Sosyal Market

Beyoğlu Belediyesi'nin ihtiyaç sahibi insanlara kaliteli bir hizmet sunmak ve ihtiyaçları doğrultusunda yardım yapmak amacıyla uygulamaya koyduğu bir projedir. Sosyal market ile Beyoğlu Belediyesi'nin yapmak istediği yenilikçi bir yardım modeli ortaya koymaktır. Sosyal market yardımın sadece kamu kuruluşları tarafından değil yardımsever vatandaşlarında desteğiyle şeffaf ve yeni bir yapıyla ele alınmıştır. Beyoğlu'nda bu proje ile bir sosyal denge

sağlanmak istenmektedir. Türkiye'nin her yerinden yardımseverlere ulaşmayı amaçlayan sosyal market projesi ile Beyoğlu'ndaki bütün ihtiyaç sahiplerine ulaşmak hedeflenmektedir. Sosyal market ile Beyoğlu'nda yaşamakta olan bütün muhtaçlara ve dezavantajlılara yönelik yaşam kalitelerini daha iyi bir seviyeye getirmek, sosyal bir dayanışma ortamı oluşturmak için sosyal belediyecilik anlayışına uygun bir hizmet veren bir proje amaçlanmaktadır. (Admin, Sosyal Market, 2013)

Beyoğlu Belediyesi'nin hedefinde ihtiyaç sahiplerine yardımları en hızlı ve en kolay şekilde ulaştırmak olduğu için elektronik kart sistemi geliştirilmiştir. Böylelikle insanların ihtiyaç duydukları ürünleri istedikleri zaman seçerek sosyal marketten alabilmeleri sağlanmıştır. Bununla beraber ihtiyaç sahiplerinin de bir alışveriş anını yaşamaları sağlanmıştır. Koli yardımının ötesinde öncelikli ihtiyaçların sağlanması hizmete sunulmuştur. Bu sistemle beraber kart sahibinin kredisi bittiğinde ekstra bir işlem yapmadan kredileri kartlarına otomatik olarak yüklenmekte ve bürokratik işlemlere takılması engellenmektedir. (Admin, Akıllı Sistem ve Elektronik Kart Sistemi, 2013)

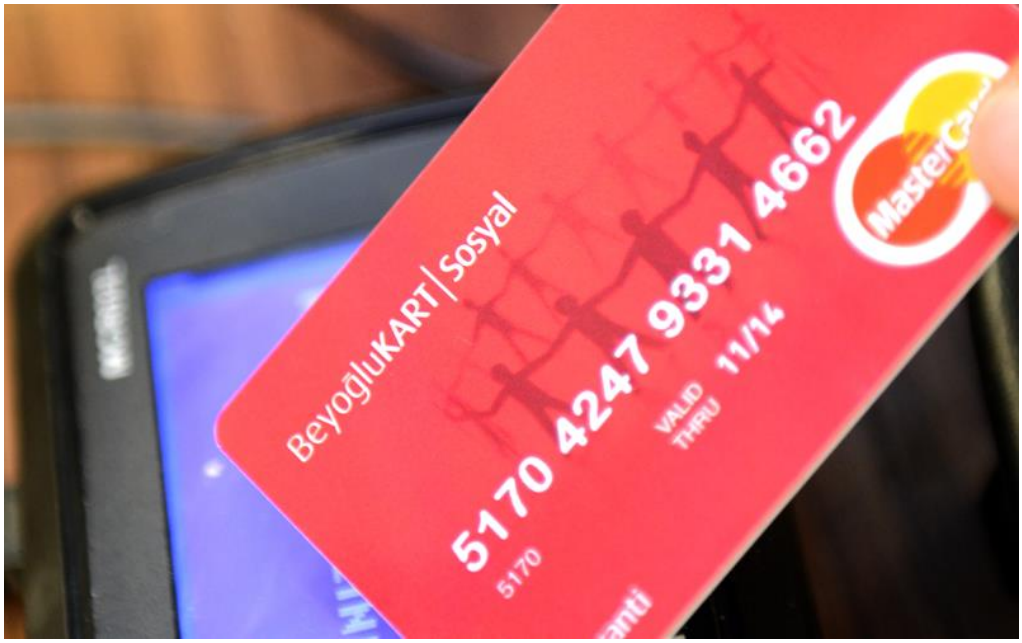

Şekil 6 Akıllı Kart Sistemi

Beyoğlu Belediyesi yaptığı bu projeyle alışılmış bir sosyal sorumluluk projesinin ötesinde bir gıda bankacılığı tarzında farklı bir konsept uygulamaktadır. Bütün yardımlar için sosyoloji ve halkla ilişkiler konusunda eğitim almış uzman ve dinamik bir ekip hazırlanmıştır. Birer bay ve bayandan oluşmak üzere ekipler muhtaçlık durumu olan insanların evlerini teker teker ziyaret etmektedirler. Muhtarlığa yapılan bir adımlık başvuru sistemi ile belediyenin çağrı merkezine doğrudan iletilen başvurular neticesinde ekiplerin talep gelen hanelere ziyaret

yapmaları sağlanmaktadır. Hanelerde yapılan ziyaretlerde alınan bilgiler doğrudan belediyenin ilgili sistemine iletilmekte ve bu sistemde alınan bilgiler doğrultusunda 3 kategoride derecelendirilerek ailelerin ihtiyaçları baz alınarak gruplandırılmaktadır. Bu derecelendirme ile ailelerin marketten alışveriş yapabilmesi için verilen kartlara hangi periyotlarla ne kadar yükleme yapılacağı belirlenmektedir ve sonrasında ailelere elektronik kartları teslim edilmektedir. Sahada ki yardım ekipleri teslimattan sonrada belirli aralıklarla yaptıkları ziyaretlerle ailelerin durumunda herhangi iyiye veya kötüye giden bir durum var mıdır tespit etmeye çalışmaktadırlar. Sonrasında da durumlarında bir değişiklik var ise dereceleri yeniden değerlendirilmekte ve kartları revize edilmektedir. (Admin, Akıllı Sistem ve Elektronik Kart Sistemi, 2013)

Şekil 7 Sosyal Market

SONUÇ

Bu çalışmada, gelişmekte olan bir ülke konumunda olan Türkiye'de, yerinden yönetim anlayışının yerel halka, topluma, toplumsal yaşama fayda sağlayacağı olası teknolojik ve dijital dönüşümler ele alınmıştır. Çalışmanın ana kaynağı literatür olmakla birlikte, özelde, Beyoğlu Belediyesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı ile yapılmış mülakatlar ve belediyelerde farklı pozisyonlarda görev almış bazı yöneticiler ile yapılmış yüz yüze görüşmelerden derlenmiş bilgiler ışığında oluşan verilerdir.

Çalışmanın ilk bölümünde yerel belediye yönetimine ilişkin temel kavramlar üzerinde durulmuştur. Merkezi yönetim ve yerinden yönetim arasında farklar ve bir diğerine göre avantajları ve dezavantajları üzerinde durulmuştur. Gelişmekte olan bir ülke için yerinden yönetimin yani ademi-i merkeziyet anlayışının merkezi yönetime oranla üstünlüklerinin oldukça yoğun durumda olduğu bulgular ile tespit edilmiştir. En önemli avantajlarını değerlendirildiği söyleşilerde, yerinden yönetim özellikle daha az gelişmiş ülkelere nazaran bürokratik yoğunluğunu yani bürokrasinin azaldığını ifade etmek mümkündür. Bürokrasi dışında, zaman tasarrufu, şeffaf yönetim anlayışı, halkın yönetime dahil edilmesi, katılımcı demokrasinin yerleşmesi ve bunun bir kültür haline dönüşmesi gibi oldukça önemli avantajlarının olduğu belirtilmiştir.

Yerel belediyelerde teknoloji yönetimi meselesinde en önemli ayıracın kaynakların verimli kullanılması meselesidir. Bütün literatür çalışmalarında şeffaflık vurgusu ön plana çıkartılırken, gelişmekte olan ülkeler için en önemli faktörün kolaylaştırıcı etkisinin bürokrasinin azaltılması olduğu tespit edilmiştir. Teknoloji ve dijital dönüşüm ile, insan kaynaklarının ve yaşayanlar açısından da zaman tasarrufu sağlandığı önemli bir avantaj olarak belirtilmektedir.

Çalışmanın ikinci bölümünde bir panel analize de değinilerek, Amerika Birleşik Devletleri ve Fransa yerel yönetim anlayışı anlatılarak Türkiye'nin bu iki ülke arasında bir noktada konumlandığı ifade edilmiştir. Türkiye Fransa ile de ayrıştığı noktalar var iken, pek çok alanda Amerika Birleşik Devlerinde yönetim anlayışına uzak olduğu vurgusu ile Fransa'ya daha yakın bir pozisyonda olduğu vurgulanmıştır.

Yerinden yönetimde Teknoloji Yönetiminin varlığı ile dünyadaki dönüşümlerin ardından giden bir gelişmeler dizisi belediyelerde 5 önemli noktalarda tesir ettiği ve toplumsal fayda sağladığı ifade edilmektedir. Bunlar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Bürokratik engellerin kaldırılmış olması
- İş süreçlerinde yaşanan aksama ve sorunların çözülmüş olması (bugün git yarın gel anlayışının sonu)
- Gerek yaşayan gerek gelir-geçer (bölge dışında ikamet edip, bölgede işyeri olan) gerekse de turistler açısından oldukça fayda üretici ve kolaylaştırıcı etkiye sahip olması
- Toplumda dezavantajlı grupları sosyal hayat ile bütünleştirecek bir yapılanmaya olanak sağlaması
- İnsan kaynakları ve zaman başta olmak üzere her türlü kaynakların verimli ve etkin kullanımının sağlanması ve sürdürülebilir bir sistemin inşasına olanak sağlanması.

Bu sayılanlara ek olarak, verimliliğin etkinlik ile birlikte değerlendirildiğinde bilgiye daha seri ulaşım sağlanması ve bunu belediyenin hem mali anamda gelir kapısına etki sağlaması hem de siyasi olarak oy avantajına dönüşmesi göz ardı edilmemiştir. Teknoloji ile yaşayanların yönetime katılması çabası işlenmiştir. Demokrasi de yaşanacak zafiyetlerin internet ile aşılması sağlanmış ve bu anlamda incelemeye konu Beyoğlu belediyesinin oldukça avantaj sağladığı ifade edilmiştir.

E-belediyecilik, dijital belediyecilik ve dönüşüme tabi, teknolojiyi yakinen takip eden Beyoğlu belediyesinde konuyla ilgili olarak belli başlı uygulanan ve uygulaması halen süren, gelişime ve geliştirmeye açık projeler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Mobilize Zabıta,
- Smart Beyoğlu,
- Sosyal Market,
- Çek-ilet Tekniği,
- Pazar Yeri Uygulaması,
- QR Code çalışması ve Kentsel Dönüşüm Desteği,
- Araçlarının Mobilize Edilmesi,
- Sosyal Medya Ortamının Oluşumu,
- Turizmin Dijital Ortamda Desteklenmesi,
- İbadethaneler gibi sosyal ve turistik bilgilerin elde edildiği dijital yardımcı panolar,
- Koli ve karton yardımlarından ziyade sosyal yardımların dijitalizasyonunun yapılması,
- Resmi dairelerde Resepsiyon uygulamaları.
- Online vergi ödeme, sorgulama sistemleri

gibi alanlar ile Beyoğlu dijitalizasyonda önemli bir konuma geldiği ifade edilmektedir.

KAYNAKÇA

Admin. (2003). *YerelNET*. YerelNET: http://www.yerelnet.org.tr adresinden alındı

Admin. (2013). *Akıllı Sistem ve Elektronik Kart Sistemi*. Sosyal Yardıım İşleri Müdürlüğü: http://www.beyoglusosyalyardim.com/sosyal-market/detay/Akilli-Sistem-ve-Elektronik-Kart-Sistemi/93/161/0#prettyPhoto adresinden alındı

Admin. (2013). *Sosyal Market*. Beyoğlu Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü: http://www.beyoglusosyalyardim.com/sosyal-market/detay/Sosyal-Market/61/105/0 adresinden alındı

Akarçay, P. (2017). Finlandiya, Danimarka ve Norveç'te Yerel Yönetimler. *Akademik Sosyal Bilimler Dergisi*, 352-372.

Anbarlı, Ş., & Kızılkaya, K. (2016). Merkezden Yönetim-Yerinden Yönetim Tartışmalarının Odağında Bir Düzenleme: 6360 Sayılı Yasa Hakkındaki Değerlendirmeler. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 6*(1), 609-637.

Arsenault, L. (2005). Les grandes étapes de la décentralisation en France. *Ministère des Affaires municipales et des Régions* .

Attali, J. (2008). *Rapport de la Commission pour la libération de la croissance française. 300 décisions pour changer la France.* Paris: Paris La Documentation Française.

Auby, J. B., Auby, J. F., & Noguelle, R. (2008). Droit des Collectivités Locales. *Paris: PUF*.

Ayhan, U. (2008). Amerika Birleşik Devletleri Yerel Yönetimler. *Sayıştay Dergisi*.

Batı, G. F. (2018). *Siyasal Merkeziyetçilikte Mahalli İdarelerModeli: Fransa Yerel Yönetimler Sistemi*. Politika Akademisi: http://politikaakademisi.org/2018/10/20/siyasal-merkeziyetcilikde-mahalli-idareler-modeli-fransa-yerel-yonetimler-sistemi/ adresinden alındı

Belge, M. (2002). Elektronik Bilgi Çağında Kamu Yönetimi ve Bir Yerel Yönetim Uygulaması: İstanbul Büyükşehir Belediyesi. *1. Bilgi Ve Ekonomi Kongresi*, (s. 10). Kocaeli.

Bensghir, T. K. (2000). Web'deki Belediyelerimiz: Ankara Büyükşehir Belediyesi. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 76-90.

Bensghir, T. K. (2001a). Web'deki Belediyelerimiz: İzmir Büyükşehir Belediyesi. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 113-131.

Bensghir, T. K. (2001b). Web'deki Belediyelerimiz: Antalya Büyükşehir Belediyesi. *Çağdaş Yerel Yöntemler*, 62-72.

Bensghir, T. K. (2001c). Web'deki Belediyelerimiz: Kayseri Büyükşehir Belediyesi. *Çağdaş Yerel Yöntemler*, 114-126.

Bozatay, Ş. A., & Kızılkaya, K. (2016). Merkezden Yönetim-Yerinden Yönetim Tartışmalarının Odağında Bir Düzenleme: 6360 Sayılı Yasa Hakkındaki Değerlendirmeler. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 6*(1), 609.

Çobanoğulları, G. (2013). Türkiye'deki E-Belediyecilik Uygulamaları: Trabzon Örneği. *Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*, 1. Karadeniz Teknik Üniversitesi.

Davis, O. B., & Olson, M. H. (1985). *Management Info ınation Systems: Canceptual Foundations, Structure and Development* (Cilt 2). McGraw Hill Higher Education.

Editör. (2004). *Türkiye 2. Bilişim Şurası Sonuç Raporu.* Ankara.

Emini, F. T., & Kocaoğlu, M. (2011). Bilişim Teknolojileri Kullanımının Hizmet Sunumuna Etkileri: Konya İl Özel İdaresi Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 16*(2), 180.

Eryılmaz, B. (2011). *Kamu Yönetimi.* Ankara: Okutman Yayıncılık.

Eryılmaz, B. (2013). *Kamu Yönetimi* (6 b.). Kocaeli: Umuttepe Yayınlar.

Göymen, K. (2004). Yerel Kalkınma Önderi ve Paydaşı Olarak Belediyeler. s. 15.

Gözler, K., & Kaplan, G. (2011). *İdare Hukukuna Giriş.* Bursa: Ekin Yayınevi.

Gün, A. (2012). *Geleceğin Kentleri "E-Belediyelerin Bilişim Kentlerine Dönüşüm Süreci".* İstanbul: Sokak Kitapları Yayıncılık.

Gürkan, Ü. (tarih yok). Montesque ve Kanunların Ruhu.

Haldun, İ. (tarih yok). *Mukaddime.*

Han, N. (2002, Mayıs). Beyğlu Tarihi Konut Bölgesi'nde Sosyo-Mekansal Ayrışma. *Yüksek Lisans Tezi*, 28. İstanbul.

Hanley, E. J. (2014). Federalizm: An Overview. *Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License*.

Hull, T., & Leask, L. (2000). Dviding Alaska, 1867-2000: Changing Land Ownership and Management. *Alaska Review of Social and Economic Conditions*.

İçişleri Bakanlığı. (2007, Nisan). Resmi Gazete. *Belediye Zabıta Yönetmeliği(26490)*. http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/04/20070411-4.htm adresinden alındı

Kalkan, A., & Alparslan, A. M. (2009). Şeffaflık, İletişim, ve Hesap Verebilirliğin Yerel Yönetim Başarılarına Etkileri. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 1*(1), 26.

Karakaya, O., & Gaytancıoğlu, K. (2017). 6360 Sayılı Kanumla Kurulan Büyükşehir Belediyelerinde Dijitalleşme Çabaları: Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Örneği. *22*(Kayfor 15 Özel Sayısı), 1491-1504.

Kattz, E. (2003). Responses The Change By State And Local Government: Contemporary Experiments Laboratories of Democracy. *An Electronic Journal of The US Department of State*.

Kayıkçı, S. (2003). 1982 Reform Yasası Sonrası Fransa'da Yerel Yönetimler ve Yerel Özerklik Şartı. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*.

Mevzuat Bilgi Sistemi. (2018, Mayıs 2). 5393 Sayılı Belediye Kanunu 76. Madde: http://www.mevzuat.gov.tr adresinden alındı

Nadaroğlu, H. (1998). *Mahalli İdareler Teorisi Uygulaması.* İstanbul: Beta Yayınları.

Oğurlu, Y. (2010). *İdare Hukukunda 'E-Devlet' Dönüşümü ve Dijitalleşen Kamu Hizmeti.* İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.

Öz, S. (2017). *1980 Sonrası Türkiye'de Maliye Politikaları'nın Gelir Dağılımı ve Sosyal Adalet ile İlişkileri.* İstanbul: Hiperlink Yayınları.

Öz, S. (2018). "Income Inequality Under technological Transformation: Three Sector Analysis", Political, legal and economic conditions to ensure security in Europe., (s. 5). Polonya.

Öz, S. (2018). *1980 Sonrası Türkiye'de Maliye Politikaları Gelir Dağılımı ve Sosyal Adalet İlişkileri.* İstanbul: Hiperlink.

Öz, S. (2018). Kent Konseyi İcra Kurulu Söyleşiler.

Öz, S. (2019). *A Book on MTS: Multilateral Trading System.* İstanbul: Hiperlink.

Özalp, S. S. (2011). Peter Ferdinand Drucker'ın Yönetsel Açıdan Değerlendirilmesi. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 3*(2), 165.

Senge, P. M. (1991). *The Fifth Discipllline.* Random House.

Senge, P. M. (2000). *Beşinci Disiplin.* (A. İldeniz, A. Doğukan, & B. Pala, Çev.) İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Soygüzel, H. (2015). Kent Konseylerinin Arasında İletişim ve İşbirliği: Türkiye Kent Konseyleri Birliği Örneği. *Paradoks Yayınları*.

Şahin, A. (2007). Türkiye!de E-belediye Uygulamaları ve Konya Örneği. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakultesi*(29), 162.

Şengül, R. (2012). Fransa'da Yerinden Yönetim Politikalarının Belediye Yönetimine Etkileri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.

Turan, H. C. (2017). Amrika Birleşik Devletleri'nde Yerel Yönetimler. *IJETSAR*.

Yanık, S. (2010). Türkiye'de Yönetim Reformu Çerçevesinde Merkezden Yönetim ve Yerinden Yönetim İlişkileri. İstanbul.

Yıldırım, U., & Öner, Ş. (2004). Bilgi Toplumu Sürecinde Yerel Yönetimlerde Eğitim-Bilişim Teknolojisinden Yararlanma : Türkiye'de E-Belediye Uygulamaları. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET,* 49-60.

Yükçü, S., & Atağan, G. (2009). Etkinlik, Etkililik ve Verimlilik Kavramlarının Yarattığı Karışıklık. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 23*(4), 9.

EKLER

EK.1.

ELEKTRONİK İHALE UYGULAMA YÖNETMELİĞİ
BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 − (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idarelerin, bu Kanuna göre yapacakları ihalelerin kısmen veya tamamen Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden gerçekleştirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 − (1) Bu Yönetmelik, 4734 sayılı Kanunun 53'üncü maddesi ile Ek 1 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 − (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında 4734 sayılı Kanunun 4'üncü maddesi ile uygulama yönetmeliklerindeki tanımların yanında;

a) Atom saati: TÜBİTAK Ulusal Metroloji Enstitüsü tarafından zamanı en az hatayla ölçmek üzere kullanılan saati,

b) e-anahtar: Şifreleme ve/veya şifre açma verisini,

c) e-teklif: Elektronik ortamda EKAP üzerinden hazırlanarak istekli veya istekli adına yetkili kişi veya kişilerce e-imza ile imzalanmış teklifi,

ç) EKİB: 4734 sayılı Kanunun 53 ve Ek 1 inci maddesi uyarınca ihalelere ilişkin ilanların yayımlandığı Kurum tarafından çıkarılan Elektronik Kamu İhale Bültenini,

d) ESHS: Elektronik sertifika, zaman damgası ve elektronik imzalarla ilgili hizmetleri sağlayan ve 5070 sayılı Kanunda tanımlanan elektronik sertifika hizmet sağlayıcısını,

e) İKN: EKAP üzerinden kaydı yapılan her bir ihaleye verilen ihale kayıt numarasını,

f) Kullanıcı: Platform sorumlusu ile ihale sürecindeki belirli iş ve işlemleri yürütmek üzere platform sorumlusu tarafından yetkilendirilmiş kişiyi,

g) Platform Sorumlusu: İdareler ve ihalelere katılacak olan gerçek veya tüzel kişiler adına kullanıcı oluşturma, silme, yetki verme işlemlerini ve EKAP'la ilgili diğer işlemleri gerçekleştirebilecek kullanıcıyı,

ğ) Uygulama Yönetmeliği: 4/3/2009 tarihli ve 27159 sayılı mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğini, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğini, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğini, Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğini ve Çerçeve Anlaşma İhaleleri Uygulama Yönetmeliğini,

h) Zaman damgası: Bir elektronik verinin, üretildiği, değiştirildiği, gönderildiği, alındığı ve/veya kaydedildiği zamanın tespit edilmesi amacıyla, ESHS tarafından e-imzayla doğrulanan kaydı,

ı) **(Ek bent: 07/06/2014-29023 R.G./1. md., Yürürlük: 01/01/2015)** İş günü: Ulusal bayram ve genel tatil günleri ile hafta tatili günleri dışında kalan ve idari izin günlerini de kapsayan günleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
İhalelerde Uyulması Zorunlu Hususlar ile Bildirim ve Tebligatlar

İhalelerde uyulması zorunlu hususlar

MADDE 4 − (1) İhale sürecine ilişkin aşağıdaki işlemler EKAP üzerinden gerçekleştirilir:

a) İhtiyaç raporunun hazırlanması.

b) İhale kaydının yapılması ve İKN alınması.

c) İhtiyaç raporunun ihaleyle ilişkilendirilmesi.

ç) Teknik şartnamenin yüklenmesi.

d) Ön yeterlik ve/veya ihale dokümanının hazırlanması.

e) Doküman **(Mülga ibare: 16.03.2019-30716 RG/1. md.; yürürlük: 01.06.2019** indirenlerin kaydı.
f) İlan işlemlerinin yapılması.
g) Dokümanda açıklama ve değişiklik işlemlerinin yapılması.
ğ) İhale komisyonu oluşturma işlemleri.
h) Başvuru ve tekliflerin kaydı.
ı) Başvuru ve teklif değerlendirme işlemlerinin kaydı.
i) Teyit işlemleri.
j) Sonuç bildirim işlemleri.
k) İhale iptal işleminin kaydı.
l) **(Ek bent: 04/03/2017-29997 R.G./1. md., Yürürlük: 09/03/2017)** İdareye verilen şikayet dilekçesinin kaydı.

(2) **(Değişik: 14/11/2012–28467 R.G./1.md.)** Açık ihale usulü ile yapılan mal alımı ihalelerinde ve münferit sözleşme aşamasında teklifler elektronik ortamda alınabilir. Tekliflerin elektronik ortamda alındığı ihalelerde elektronik ortamda verilmeyen teklifler kabul edilmez.

(3) **(Değişik fıkra: 07/06/2014-29023 R.G./2. md., Yürürlük:01/01/2015)** İdareler ve ihaleye katılmak isteyen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiler ile Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiler EKAP'a kayıt olmak zorundadır. EKAP'a kayıt sonrasında kendilerine verilen kullanıcı adı ve kendi oluşturdukları şifrenin muhafaza edilmesi, yetkisiz kişilere kullandırılmaması ve kullanıcıların tanımlanması işlemlerinden idareler ve EKAP'a kayıtlı gerçek ve tüzel kişiler sorumludur.

(4) EKAP üzerinden gerçekleştirilecek işlemlerde, idareler ve ihalelere katılan gerçek ve tüzel kişiler ile bunlar adına işlem yapanlar tarafından "kullanıcı adı ve şifresi" ve/veya e-imza kullanılır. EKAP üzerinden doküman indirmek ve e-teklif sunmak için e-imza kullanılması zorunludur. **(Mülga cümle: 16.03.2019-30716 RG/1. md.; yürürlük: 01.06.2019)**

(5) EKAP üzerinden yapılan erişimler ve Kurum tarafından belirlenen işlemler EKAP'ta kayıt altına alınır. EKAP üzerinden yapılan ihale işlemlerinde, bu kayıtlar esas alınır. e-imza kullanılarak EKAP üzerinden oluşturulan belgeler ve kayıtlar, aksi ispat edilinceye kadar kesin delil sayılır.

(6) İdareler, EKAP'a kayıtlı gerçek ve tüzel kişiler ile Kurum arasındaki EKAP üzerinden yürütülen ihale sürecine ilişkin her türlü bilgi ve belge alışverişinin güvenliği, gizliliği ve kişisel verilerin korunması Kurum tarafından sağlanır. İhale sürecinde idareler tarafından aday ve isteklilerle ilgili olarak EKAP üzerinden elde edilen bilgiler, sadece sağlanma amacı ile sınırlı olarak kullanılır ve hiçbir şekilde üçüncü kişilere aktarılamaz. İdareler ve EKAP'a kayıtlı gerçek ve tüzel kişiler, kendi bilgisayarlarında EKAP'ta kullanılmak üzere oluşturacakları bilgilerin güvenliğinden ve gizliliğinden sorumludur.

(7) Aday ve isteklilere ait, katılım ve yeterliğe ilişkin bilgiler, ilgili kurum ve kuruluşların sistemlerinin veri paylaşımına imkân vermesi durumunda, idareler tarafından EKAP üzerinden **(Değişik ibare: 19/06/2018-30453/m RG/1. md.)** sorgulanarak teyit edilir. Yapılan sorgulama sonucunda gerekli bilgiler EKAP'a aktarılır. Hangi bilgilerin sorgulanabileceği Kurum tarafından belirlenerek EKAP üzerinden duyurulur. Bu durumda, aday ve istekliler tarafından bu bilgilere ilişkin belge sunulmaz. **(Mülga cümle: 04/03/2017-29997 R.G./1. md., Yürürlük: 09/03/2017)**

(8) **(Ek fıkra: 04/03/2017-29997 R.G./1. md.; yürürlük: 09/03/2017)** İdareler ile aday ve isteklilerin, mevzuatın uygulanması amacıyla EKAP üzerinden Kurumca belirlenen yönlendirmelere uymaları ve istenen her türlü veri girişini eksiksiz, doğru ve güncel olarak yapmaları gerekmektedir. İstenen veri girişlerinin eksik veya hatalı yapıldığının anlaşılması halinde, eksiklik veya hata giderilinceye kadar, EKAP'ın ilgililer tarafından kullanımına ilişkin Kurum tarafından gerekli görülen kısıtlamalar yapılabilir.

(9) **(Ek Fıkra: 16.03.2019-30716 RG/1. md.; yürürlük: 01.06.2019)** Aday, istekli ve istekli olabileceklerin, şikayet ve itirazen şikayet başvurusunda bulunma ile başvuru ve teklif sunma dahil ihale sürecinde yapacakları tüm işlemlere ve bu işlemleri yapmak üzere EKAP'ta yetkilendirdikleri kişilere ilişkin; EKAP, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu

niteliğindeki meslek kuruluşlarının internet sayfaları üzerinden temin veya teyit edilebilen bilgi ve/veya belgeler, Kurumca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kullanılabilecek olup, ilgililer bu bilgi ve/veya belgelerin kendilerine ait son durumu gösterir şekilde güncel olmasını sağlamakla sorumludur.

Bildirim ve tebligat esasları

MADDE 5− (Değişik madde: 07/06/2014-29023 R.G./3. md.,; yürürlük: 01/01/2015) (1) (**Ek ibare: 19/06/2018-30453/m RG/2. md.)** Kurum tarafından idarelere, Kurum ve idareler tarafından aday, istekli ve istekli olabileceklere EKAP üzerinden yapılacak tebligatlarda, teyit aranmaz ve tebligat sürecine ilişkin bildirim zamanı, konusu ve içeriği gibi bilgiler EKAP üzerinde kayıt altına alınır. Bu kapsamda, her türlü bilginin muhafazası ve bildiriminde; veri bütünlüğünün, kolay erişilebilirliğin, uyumluluğun ve eşit muamelenin sağlanması zorunludur.

(2) EKAP üzerinden yapılan tebligatlarda bildirim tarihi tebliğ tarihi sayılır. Tebligatın **(Değişik ibare: 19/06/2018-30453/m RG/2. md.)** ilgililere ait EKAP'ta yer alan bildirim kutusuna ulaştığı tarih, bildirim tarihi olarak kabul edilir. **(Mülga ibare: 19/06/2018-30453/m RG/2. md.)** EKAP üzerinden tebligat işlemleri iş günü ve mesai saatlerine bağlı kalınmaksızın her zaman gerçekleştirilebilir. Ancak, tebligatın EKAP tarafından **(Değişik ibare: 19/06/2018-30453/m RG/2. md.)** ilgililere bildirimi her koşulda iş günlerinde ve 9.00-18.00 saatleri arasında yapılır.

(3) Aday, istekli ve istekli olabilecekler tarafından idare ile yapılacak yazışmalarda, **(Ek ibare: 16.03.2019-30716 RG/2. md.; yürürlük: 01.06.2019)** EKAP dışında elektronik ortam ve faks kullanılamaz. **(Mülga cümle: 16.03.2019-30716 RG/2. md.; yürürlük: 01.06.2019)**

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
İdareler ve İhalelere Katılacak Gerçek ve Tüzel Kişilerin EKAP'a Kaydı

İdarelerin EKAP'a kaydı

MADDE 6 − (1) İdarelerin EKAP'a kayıt işlemi sonucunda Kurum ile idare arasında bir protokol düzenlenir. Düzenlenen protokolde idare adına EKAP'ta yer alan iş ve işlemleri yürütecek en fazla iki adet platform sorumlusu idare tarafından belirlenir. Platform sorumlusu, Kurum tarafından kendisine iletilmiş olan etkinleştirme bağlantısını kullanarak şifresini oluşturur. Platform sorumlusu, kullanıcı adı ve şifresi ile giriş yaparak EKAP üzerinden idarenin diğer kullanıcılarını belirler, kaydeder ve yetkilendirir.

(2) İdarenin adı, kurumsal kodu ve bütçe yapısına ilişkin bilgiler dışında protokolde yer alan bilgilerde değişiklik olması halinde, bu değişiklikler EKAP üzerinden idare kaydı güncellenmek suretiyle Kuruma bildirilir. EKAP üzerinden güncellenemeyen bilgilere ilişkin değişiklik talepleri idare tarafından Kuruma yazı ile iletilir.

İhalelere katılacak gerçek ve tüzel kişilerin EKAP'a kaydı

MADDE 7 − (1) İhalelere katılacak gerçek ve tüzel kişilerin EKAP'a kayıt işlemi sonucunda Kurum ile gerçek ve tüzel kişiler arasında bir protokol düzenlenir. Düzenlenen protokolde, EKAP'ta yer alan iş ve işlemleri gerçek veya tüzel kişi adına yürütecek en fazla iki adet platform sorumlusu belirtilir. Platform sorumlusu, Kurum tarafından kendisine iletilmiş olan etkinleştirme bağlantısını kullanarak şifresini oluşturur. Platform sorumlusu, kullanıcı adı ve şifresi ile giriş yaparak EKAP üzerinden gerçek veya tüzel kişi adına işlem yapabilecek diğer kullanıcıları belirler, kaydeder ve yetkilendirir.

(2) EKAP'a kayıt için aşağıda yer alan bilgi ve belgelerin protokol ekinde Kuruma sunulması zorunludur:

a) Gerçek kişi olması halinde;

1) Kayıtlı olduğu ticaret ve/veya sanayi odasından ya da esnaf ve sanatkâr odasından veya ilgili meslek odasından protokol kaydının yapıldığı yılda alınmış, odaya kayıtlı olduğunu gösterir belgenin aslı veya noter onaylı sureti,

2) Noter onaylı imza beyannamesi,

3) Protokol vekil tarafından imzalanmış ise, vekil adına düzenlenmiş noter onaylı vekâletname ile vekilin noter onaylı imza beyannamesi,

4) Gerçek kişi adına münferiden e-imza kullanarak işlem yapmak üzere yetkilendirilen kişilere ait noter onaylı vekâletname ile noter onaylı imza beyannamesi.

b) Tüzel kişi olması halinde;

1) İlgili mevzuatı gereği kayıtlı olduğu ticaret ve/veya sanayi odasından protokol kaydının yapıldığı yılda alınmış, tüzel kişiliğin odaya kayıtlı olduğunu gösterir belgenin aslı veya noter onaylı sureti,

2) Tüzel kişiliğin noter onaylı imza sirküleri,

3) Protokol vekil tarafından imzalanmış ise, vekil adına düzenlenmiş noter onaylı vekâletname ile vekilin noter tasdikli imza beyannamesi,

4) Tüzel kişi adına münferiden e-imza kullanarak işlem yapmak üzere yetkilendirilen kişilere ait noter onaylı vekâletname ile noter onaylı imza beyannamesi.

(3) Vergi kimlik numarası dışında protokolde yer alan bilgilerdeki değişiklikler EKAP üzerinden güncelleme yapılmak suretiyle Kuruma bildirilir. Ancak, protokol ekinde yer alan belgelerde değişiklik olması halinde, yeni belgeler meydana gelen değişikliği takip eden on beş gün içerisinde Kuruma sunulur.

(4) EKAP'a kayıt yaptırmak isteyen tüzel kişiler ile temsilci aracılığıyla başvuran gerçek kişilerin, EKAP üzerinden her türlü işlemi münferiden gerçekleştirmeye yönelik yetkiyi ihtiva eden temsil belgeleri ile Kuruma başvuruda bulunmaları zorunludur.

(5) **(Ek fıkra: 04/03/2017-29997 R.G./2. md., Yürürlük: 09/03/2017)** EKAP'a kayıtlı olan; gerçek kişilerin kendileri ile vekil veya temsilcileri; tüzel kişilerin kendileri, ortakları ve ortaklık oranları (halka arz edilen hisseler hariç), yönetimindeki görevliler ile vekil veya temsilcileri için aşağıda yer alan bilgileri güncelleyip son başvuru veya ihale tarihinden ve sözleşme imzalamadan önce EKAP'a kaydetmeleri zorunludur. Bu kişilerin,

a) Gerçek kişi olması halinde adı, soyadı ve T.C. kimlik numarası ile varsa işletme adı ve ticaret unvanı,

b) Tüzel kişi olması halinde ticaret unvanı, vergi kimlik numarası ile varsa işletme adı.

(6) **(Ek fıkra: 04/03/2017-29997 R.G./2. md., Yürürlük: 09/03/2017)** Bu madde kapsamında EKAP'a kaydedilen bilgilerin eksiksiz, doğru ve güncel olması gerekmektedir. EKAP'a kayıtlı gerçek veya tüzel kişiler tarafından, beşinci fıkrada belirtilen bilgilerde değişiklik yapılmasının gerektiği hallerde bu değişikliklerin, en geç değişiklik tarihini izleyen 7 (yedi) gün içerisinde ancak her durumda son başvuru veya ihale tarihinden önce, son başvuru veya ihale tarihinden sonra gerçekleşen değişikliklerin sözleşme imzalanmadan önce güncellenerek EKAP'a kaydedilmesi zorunludur.

(7) **(Ek fıkra: 16/03/2019-30716 R.G./3. md.)** Bu maddede belirlenen şartlara bağlı olmaksızın gerçek ve tüzel kişilerin EKAP'a kayıt işlemlerinin elektronik ortamda gerçekleştirilmesine ilişkin esas ve usuller Kurum tarafından belirlenebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
İhale Hazırlık İşlemleri

Yaklaşık maliyet

MADDE 8 − (1) EKAP üzerinden yapılan ihalelerde idarece hazırlanan yaklaşık maliyet EKAP'a kaydedilir ve yaklaşık maliyetin açıklanması aşamasına kadar şifreli olarak tutulur.

İhtiyaç raporu

MADDE 9 − (1) İdare tarafından, ihale sürecindeki diğer işlemler gerçekleştirilmeden önce ihale konusu mal veya hizmet alımı ya da yapım işinin niteliğinin, türünün ve miktarının, ihalede kısmi teklife izin verilmesi halinde kısımlarının, gerekli hallerde iş kalemlerinin tanımlandığı ihtiyaç raporu EKAP üzerinden hazırlanır.

İhale kaydı ve İKN alınması

MADDE 10 − (1) İhale ve/veya ön yeterlik dokümanının hazırlanmasından önce EKAP üzerinden idare tarafından ihale kaydı yapılır. İhale kaydı yapılan her bir ihaleye İKN verilir ve bu aşamadan sonra EKAP üzerinden yapılacak ihale ile ilgili bütün işlemlerde bu numara kullanılır.

(2) Ön ilan yapılan ihalelerde ihale kaydı ön ilan hazırlanmadan önce yapılır.

Doküman hazırlanması

MADDE 11 − (1) İdare tarafından, ihale ve/veya ön yeterlik dokümanı EKAP üzerinden hazırlanır ve kayıt altına alınır.

(2) Yabancı isteklilere açık olan ihalelerde, Türkçe yanında başka dillerde de doküman hazırlanabilir. Bu durumda, sadece Türkçe doküman EKAP üzerinden hazırlanır. Yabancı dilde hazırlanan doküman ise idare tarafından EKAP'a yüklenir.

İdari şartname, ön yeterlik şartnamesi, sözleşme tasarısı ve çerçeve anlaşma tasarısı

MADDE 12 − (1) İdare tarafından idari şartname ve/veya ön yeterlik şartnamesi, sözleşme tasarısı, alımın türü ve uygulanacak ihale usulüne göre ilgili uygulama yönetmeliği ekinde yer alan tip idari şartname, tip ön yeterlik şartnamesi ve tip sözleşme tasarısı esas alınarak EKAP üzerinden hazırlanır. Tekliflerin elektronik ortamda alınacağı açık ihale usulü ile ihale edilen mal alımı ihalelerinde Ek-2'de yer alan "Açık İhale Usulü ile İhale Edilen ve Tekliflerin Elektronik Ortamda Alınacağı Mal Alımlarında Uygulanacak Tip İdari Şartname" esas alınır.

(2) Mal ve hizmet alımı ihalelerinde, Kurumun uygun görüşü alınmak kaydıyla, istekliler tarafından hazırlanması mutat olan sözleşmeler kullanılabilir. Uygun görüş alınan mutat sözleşme örneği Kurum tarafından kabul edilen elektronik formata uygun olarak EKAP'a yüklenir ve ihale dokümanı içerisinde yer alır.

(3) İdare tarafından çerçeve anlaşma ihalesi yapılması durumunda, çerçeve anlaşma tasarısı, ilgili uygulama yönetmeliği ekinde yer alan tip çerçeve anlaşma esas alınarak, EKAP üzerinden hazırlanır.

(4) Çerçeve anlaşma ihalesi yapılması durumunda, ilgili uygulama yönetmeliği ekinde yer alan ihale türüne uygun tip münferit sözleşme, EKAP üzerinden hazırlanır.

(5) Çerçeve anlaşmanın yapılmasından sonra, ilgili çerçeve anlaşma kapsamında alım yapacak olan idare tarafından münferit sözleşme tasarısı, ilgili uygulama yönetmeliği ekinde yer alan ihale türüne uygun tip münferit sözleşme esas alınarak, EKAP üzerinden hazırlanır ve teklif vermeye davet edilen çerçeve anlaşmaya taraf isteklilere teklif vermeye davet yazısı ekinde gönderilir veya bu istekliler tarafından e-imza kullanılarak EKAP üzerinden indirilir.

Teknik şartnameler

MADDE 13 − (1) Teknik şartnameler, Kanun ve ilgili uygulama yönetmeliklerinde düzenlenen esaslara göre idareler tarafından hazırlanarak Kurumun belirlediği elektronik formatta EKAP'a yüklenir. **(Mülga: 19/06/2018-30453/m RG/3. md.)**

(2) **(Mülga: 19/06/2018-30453/m RG/3. md.)**

İhale komisyonunun kurulması ve çalışma esasları

MADDE 14 − (1) İhale yetkilisi, ihaleyi gerçekleştirmek üzere Kanunun 6 ncı maddesi gereğince, ihale ilanı veya ön yeterlik ilanı ya da davet tarihini izleyen en geç üç gün içinde ihale komisyonunu oluşturur.

(2) İhale yetkilisi tarafından yedekleriyle birlikte görevlendirilen ihale komisyonu başkan ve üyeleri, görevlendirildikleri ihaleyle sınırlı olarak birinci fıkrada belirtilen süre içerisinde idare tarafından EKAP'ta tanımlanır. Her bir ihale komisyonu üyesine EKAP üzerinden görevli oldukları ihaleyle ilgili bilgilere ve ihale ve/veya ön yeterlik dokümanına erişim yetkisi verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
İlanlar ile Dokümana İlişkin Hususlar

İlanlar

MADDE 15 − (1) İhale ve ön yeterlik ilanı, iptal ilanı, düzeltme ilanı, sonuç ilanı Kanunun 13, 16, 26 ve 47 nci maddeleri ile ilgili uygulama yönetmeliğinde yer alan hükümlere göre EKAP üzerinden hazırlanır.

İhale ve ön yeterlik dokümanının görülmesi ve EKAP üzerinden indirilmesi [1]

MADDE 16 – (Değişik madde: 16.03.2019-30716 RG/4. md.; yürürlük: 01.06.2019)

(1) Adına ön yeterlik ve/veya ihale dokümanı indirilecek gerçek ve tüzel kişilerin EKAP'a kayıtlı olması zorunludur. Ortak girişimlerde ise Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişi ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişi ortakların tamamının bu koşulu sağlaması gerekir.

(2) İdare tarafından EKAP üzerinden hazırlanan ve yayımlanan ön yeterlik ve/veya ihale dokümanı, EKAP'ta ve idarenin ilanda belirtilen adresinde görülebilir. İhaleye katılmak için bu dokümanın EKAP üzerinden e-imza kullanılarak indirilmesi zorunludur. Aday veya isteklinin ortak girişim olması halinde, ortaklardan herhangi birinin dokümanı e-imza kullanarak indirmesi yeterlidir.

(3) Dokümanın görülmesi ve e-imza kullanılarak indirilmesi için herhangi bir bedel talep edilemez.

Dokümanda değişiklik veya açıklama yapılması

MADDE 17 − (1) **(Değişik fıkra: 07/06/2014-29023 R.G./5. md., Yürürlük: 01/01/2015)** İhale veya ön yeterlik dokümanında değişiklik yapılması halinde, düzenlenen zeyilname EKAP'a kaydedilir ve kayıt zamanına kadar **(Mülga ibare: 16.03.2019-30716 RG/5. md.; yürürlük: 01.06.2019)** e-imza kullanarak dokümanı indirmiş olan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiler ile Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişilere EKAP üzerinden bildirilir.

(2) Tekliflerin elektronik ortamda alındığı ihalelerde zeyilname düzenlenmesi halinde, e-tekliflerini geri almak isteyen istekliler, EKAP üzerinden e-imza kullanarak e-teklifi silmek suretiyle bu işlemi gerçekleştirirler.

(3) **(Değişik fıkra: 07/06/2014-29023 R.G./5. md., Yürürlük: 01/01/2015)** Kanunun 29 uncu maddesine göre açıklama yapılması halinde; yapılan açıklamalar EKAP'a kaydedilir ve kayıt zamanına kadar **(Mülga ibare: 16.03.2019-30716 RG/5. md.; yürürlük: 01.06.2019)** e-imza kullanarak dokümanı indirmiş olan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiler ile Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişilere EKAP üzerinden bildirilir.

Başvuruların ve tekliflerin alınması, açılması ve değerlendirilmesi

MADDE 18 − (1) Uygulama yönetmelikleri ile bu Yönetmelikteki hükümlere göre başvuruların ve tekliflerin alınması, açılması ve değerlendirilmesine ilişkin olarak gerçekleştirilen işlemler EKAP'a kaydedilir.

ALTINCI BÖLÜM
Tekliflerin Elektronik Ortamda Alındığı İhalelerde e-tekliflerin Hazırlanması, Sunulması, Açılması ve Değerlendirilmesi

e-tekliflerin hazırlanması ve sunulması

MADDE 19 − (1) e-teklifler, istekliler tarafından EKAP üzerinden hazırlanır. İlan ve ihale dokümanında, EKAP üzerinden sorgulanması mümkün olmayan katılım ve yeterlik belgelerinin Kurum tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun şekilde bilgisayarda taratılarak e-teklif kapsamında sunulacağı yönünde düzenleme yapılır.

(2) **(Değişik: 14/11/2012–28467 R.G. /2.md.)**e-teklifler, istekliler tarafından EKAP üzerinden hazırlandıktan sonra e-imza ile imzalanarak ihale tarih ve saatine kadar EKAP

[1] Madde başlığı "Dokümanın görülmesi, satın alınması ve EKAP üzerinden indirilmesi"iken 16.03.2019 tarihli ve 30716 sayılı RG'nın 4'üncü maddesi ile metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

üzerinden gönderilir. Ortak girişimlerde e-teklifin ortak girişim ortaklarının tamamı tarafından e-imza ile imzalanması zorunludur. EKAP, e-imza ile imzalanmış e-teklifi Kuruma göndermeden önce şifreleme işlemi yapar. Şifreleme sonucunda EKAP tarafından oluşturulan e-anahtar, istekli tarafından kaydedilir. e-teklifin ihale dokümanında belirtilen tekliflerin açılma saatine kadar EKAP üzerinde Kurum tarafından belirlenecek şifreleme ve saklama yöntemleri ile saklanarak açılmaması sağlanır. Teklife ilişkin e-anahtar ihale tarih ve saatinden sonra, tekliflerin açılacağı saate kadar EKAP üzerinden gönderilir. Tekliflerin açılacağı saate kadar e-anahtarları gönderilmeyen teklifler değerlendirme dışı bırakılır.

(3) e-teklifin ve buna ilişkin e-anahtarın EKAP'a alınma zamanı 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu ve ilgili ikincil mevzuatta düzenlenen zaman damgası ile kayıt altına alınır. Bu zamanın tespitinde atom saati kullanılır.

(4) **(Değişik: 14/11/2012–28467 R.G./2.md.)** EKAP'tan kaynaklanan teknik problemlerden veya öngörülmesi ve önlenmesi mümkün olmayan genel ve objektif nedenlerle EKAP'a erişimin sağlanamamasından dolayı, ihale tarih ve saatinden bir gün öncesinden itibaren e-tekliflerin; ihale tarih ve saatinden itibaren tekliflerin açılacağı saate kadar e-anahtarların hiçbir istekli tarafından EKAP'a iletilemediğinin ve/veya tekliflerin açılma saatinde e-tekliflerin açılamadığının idare tarafından Kuruma bildirilmesi veya Kurum tarafından tespit edilmesi durumunda, Kurum idareye ihale tarih ve saatini ve/veya tekliflerin açılma tarih ve saatini en fazla beş iş günü erteleme yetkisini tanıyabilir. Erteleme yapılması durumunda ihalenin ertelendiği EKAP üzerinden isteklilere ve/veya istekli olabileceklere bildirilir ve EKAP üzerinden görülebilir. Bu erteleme süresinde de teknik problemlerin çözülememesi veya EKAP'a erişimin sağlanamaması durumunda idare tarafından ihale iptal edilir.

(5) Mal alımı ihalelerinde, isteklilerden numune istenilmesi durumunda, numunelerin ihale tarih ve saatinden sonra sunulma yöntemi ile ihale komisyonunca numunenin teslim alınması ve değerlendirilmesine ilişkin düzenleme idari şartnamede yapılır. Numunelerin ihale tarih ve saatinden önce sunulması yönünde düzenleme yapılamaz. Teslim alınan numune için idarece iki nüsha tutanak düzenlenerek tutanağın bir nüshası istekliye verilir.

Mali durumu göstermek üzere bankalardan temin edilecek belgeler

MADDE 20 − (1) Banka referans mektubu Kurumla "EKAP Üzerinden Online Bilgi Alışverişine Yönelik İşbirliği Yapılmasına Dair Protokol" imzalamış olan bankalardan elektronik ortamda **(Değişik ibare: 27/5/2016-29724/m. R.G./1.md., Yürürlük: 1/7/2016)** alınır. Elektronik ortamda banka referans mektubu düzenlenmesi halinde Ek-1'de yer alan "Banka Referans Mektubu Bilgileri Formu" banka tarafından düzenlenerek talebi halinde ilgiliye verilir. Elektronik ortamda düzenlenen banka referans mektubuna ilişkin bilgiler, banka tarafından **(Mülga ibare: 27/5/2016–29724/m. R.G./1.md., Yürürlük: 1/7/2016) (…)** EKAP'a aktarılır. Elektronik ortamda düzenlenen banka referans mektubuna banka tarafından ayırt edici bir numara verilir ve bu numara istekli tarafından EKAP üzerinden e-teklif kapsamında gönderilir.

(2) **(Mülga fıkra: 27/5/2016–29724/m. R.G./1.md., Yürürlük: 1/7/2016)**

Geçici teminatlar

MADDE 21 − (1) Kanunun 34 üncü maddesindeki değerler teminat olarak kabul edilir.

(2) **(Değişik fıkra: 25/01/2017–29959 R.G./1. md.**; **değişik:19/06/2018-30453/m RG/5 md.; yürürlük: 19/07/2018)** Geçici teminat mektupları Kurumla "EKAP Üzerinden Online Bilgi Alışverişine Yönelik İşbirliği Yapılmasına Dair Protokol" imzalamış olan kuruluşlardan alınır. İlgilinin talebi halinde, kuruluş tarafından Ek-1'de yer alan "Geçici Teminat Mektubu Bilgileri Formu" düzenlenerek kendisine verilir. Geçici teminat mektupları, elektronik imza kullanılmak suretiyle elektronik veya ıslak imza kullanılmak suretiyle fiziki ortamda düzenlenebilir. Ancak düzenlenen geçici teminat mektubuna kuruluş tarafından ayırt edici bir numara verilerek mektuba ilişkin bilgilerin EKAP'a aktarılması ve verilen ayırt edici numaranın istekli tarafından e-teklif kapsamında EKAP üzerinden gönderilmesi gerekir. Geçici teminat mektuplarına ilişkin bilgilerin, yetkilendirilmiş merkezi bir kuruluş tarafından EKAP'a aktarılması durumunda da düzenlenen mektupların bu fıkraya uygun olarak alındığı kabul edilir.

(3) Geçici teminat mektubu dışındaki teminatların saymanlık ya da muhasebe müdürlüklerine yatırıldığına ilişkin belgeler bilgisayarda taratılarak, istekli tarafından EKAP üzerinden e-teklif kapsamında gönderilir.

İhale saatinden veya tekliflerin açılma saatinden önce ihalenin iptal edilmesi

MADDE 22 − (1) Tekliflerin elektronik ortamda alınacağı ihalelerin, ihale saatinden veya tekliflerin açılma saatinden önce iptal edilmesi durumunda e-teklifler ve bunlara ilişkin e-anahtarlar iptali izleyen iki iş günü içerisinde idare tarafından EKAP üzerinden silinir.

e-tekliflerin açılması

MADDE 23 − (1) **(Değişik: 14/11/2012–28467 R.G./3.md.)** İhale tarih ve saati ile tekliflerin açılma saati arasında asgari üç saatlik bir farkın bulunması kaydıyla, e-teklifler, aynı günün mesai saatleri içerisinde istekliler ve hazır bulunanlar önünde ihale komisyonu tarafından EKAP üzerinde açılır. e-anahtarının bozuk olması veya e-teklifin virüs içermesi gibi nedenlerle EKAP tarafından açılamayan e-teklifler tespit edilerek açılamama gerekçeleri belirtilmek suretiyle EKAP üzerinden Ek-1'de yer alan "Açılamayan e-tekliflere İlişkin İhale Komisyonu Tutanağı" düzenlenir. İhale komisyonunca ihale dokümanında belirtilen saatte kaç teklif verilmiş olduğu hazır bulunanlara duyurulur. İsteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edilir. 21 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca alınan geçici teminat mektuplarının değerlendirilmesi, geçici teminat tutarının teklif bedelinin yüzde üçünü karşılayıp karşılamadığının ve geçici teminat mektubu geçerlilik süresinin EKAP tarafından kontrol edilmesi suretiyle yapılır. EKAP üzerinden Ek-1'de yer alan "e-teklif Açma ve Belge Kontrol Tutanağı" düzenlenir. İstekliler ile teklif fiyatları ve yaklaşık maliyet açıklanır ve EKAP üzerinden Ek-1'de yer alan "İsteklilerce Teklif Edilen Fiyatlara İlişkin Tutanak" hazırlanır. Hazırlanan bu tutanaklar durum izleme ekranında ihaleye katılan istekliler tarafından görülebilir ve EKAP üzerinde kayda alınır. Bu tutanakların çıktısı ihale komisyonu üyeleri tarafından imzalanır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilemez, teklifi oluşturan belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere ilk oturum kapatılır.

e-tekliflerin değerlendirilmesi

MADDE 24 − (1) e-tekliflerin açılması ve ilk oturumun kapatılmasından sonra, ihale komisyonu belirleyeceği bir tarih ve saatte toplanır ve EKAP üzerinde tekliflerin değerlendirmesine başlanır. Teklif değerlendirme işlemleri birden fazla oturumda yapılabilir. Ancak bu durumda her oturum kapatılmadan önce bilgiler EKAP'a kaydedilir.

(2) Teklif değerlendirmesinde öncelikle ilk oturumda 23 üncü madde uyarınca e-teklifinin açılamadığı veya belgelerinin eksik olduğu ya da geçici teminatının uygun olmadığı tespit edilenlerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılır ve buna ilişkin kayıt yapılır.

(3) İhale dokümanında belirtilen katılım belgeleri ve yeterlik kriterleri ile ilgili değerlendirme, e-teklif kapsamında yüklü olan belgelerin ve EKAP üzerinden ilgili kurum ve kuruluşların sistemlerinden sorgulama suretiyle elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi suretiyle yapılır.

(4) Yeterlik kriterlerinin istekliler tarafından karşılanıp karşılanmadığına ilişkin değerlendirme ihale dokümanında yer alan hükümler çerçevesinde yapılır. Yeterlik kriterlerini karşılamayan isteklilerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılır ve bu husus gerekçesi de açıkça belirtilmek suretiyle EKAP'a kaydedilir.

(5) EKAP üzerinden sorgulanmasının mümkün olmaması nedeniyle bilgisayarda taratılarak sunulması gereken belgeler ve eklerinden herhangi birinin e-teklif kapsamında sunulmamış olması halinde, bu eksik belgeler ve ekleri idarelerce tamamlatılamaz ve bu isteklilerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılır. Ancak, bilgisayarda taratılarak e-teklif kapsamında sunulan belgelerde, teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmaması kaydıyla, bilgi eksikliği bulunması halinde idare tarafından bilgilerin tamamlanması istenir. Bu çerçevede, bilgi eksikliklerinin tamamlanması için iki iş gününden az olmamak üzere makul bir tamamlama süresi verilir. Bu süre içerisinde istekli tarafından eksik bilgilere ilişkin belgeler idareye sunulur. Belirlenen sürede eksik bilgileri tamamlamayanların teklifleri dördüncü fıkrada belirtildiği şekilde değerlendirme dışı bırakılır.

(6) Teklif değerlendirme işlemleri sonrasında, EKAP üzerinden Ek-1'de yer alan "Uygun Olmayan Belgelerin Uygun Sayılmama Gerekçelerine İlişkin Tutanak" hazırlanır ve bir çıktısı alınarak ihale komisyonu üyeleri tarafından imzalanır.

YEDİNCİ BÖLÜM
İhalenin Sonuçlandırılması

İhalenin karara bağlanması, onaylanması veya iptal edilmesi

MADDE 25 − (1) Yapılan değerlendirme sonucu ihale ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren isteklinin üzerinde bırakılır ve EKAP üzerinden Ek-1'de yer alan "İhale komisyonu kararı tutanağı" düzenlenir. İhale komisyonu kararının bir çıktısı alınarak ihale komisyonu üyeleri tarafından imzalanır ve ihale yetkilisinin onayına sunulur.

(2) İhale kararı ihale yetkilisince onaylanmadan önce, ihale üzerinde kalan istekli ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı EKAP üzerinden teyit edilir ve buna ilişkin belge ihale komisyon kararına eklenir. Her iki isteklinin de yasaklı olduğunun anlaşılması durumunda ihale yetkilisince ihale kararı onaylanmaz ve ihale iptal edilir.

(3) İhale yetkilisi, karar tarihini izleyen en geç beş iş günü içinde ihale kararını onaylar veya gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle iptal eder. İhale; kararın onaylanması halinde geçerli, iptal edilmesi halinde ise hükümsüz sayılır. Onay ve iptal işlemleri, ayrıca EKAP üzerinde kayıt altına alınır.

Kesinleşen ihale kararının bildirilmesi ve sözleşmenin imzalanması

MADDE 26 − (1) İhale sonucu, ihale kararının ihale yetkilisi tarafından onaylandığı günü izleyen en geç üç gün içinde, ihale üzerinde bırakılan dahil, ihaleye teklif veren bütün isteklilere bildirilir. İhale sonucunun bildiriminde, tekliflerin değerlendirmeye alınmama veya uygun bulunmama gerekçelerine de yer verilir. İhale kararının ihale yetkilisi tarafından iptal edilmesi durumunda da aynı şekilde bildirim yapılır.

(2) İlgili uygulama yönetmeliklerinde öngörülen sürelerin bitiminden sonra ihale üzerinde kalan istekli sözleşmeye davet edilir. İhale üzerinde kalan istekli tarafından ihale tarihinde Kanunun 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen ihale dışı bırakılma durumlarında olmadığını gösteren belgelerden elektronik ortamda EKAP üzerinden sorgulanamayanlar ile tekliflerin elektronik ortamda alındığı ihalelerde bunlara ek olarak; 19 uncu maddenin birinci fıkrası, 20 nci maddenin ikinci fıkrası ve 21 inci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca bilgisayarda taratılarak sunulan belgeler sözleşme imzalanmadan önce idareye sunulur.

(3) İhale üzerinde kalan isteklinin sözleşmeye davet edildiği halde ikinci fıkrada belirtilen belgeleri sunmaması veya Kanunun 10 uncu maddesi kapsamında taahhüt altına alınan durumu tevsik etmek üzere idareye sunulan belgelerin taahhüt edilen duruma aykırı hususlar içermesi halinde ihale dışı bırakılarak geçici teminatları gelir kaydedilir. İkinci fıkrada belirtilen belgeleri sunmayan istekli hakkında ayrıca Kanunun 58 inci maddesi hükümleri uygulanır.

(4) Sözleşmenin imzalanacağı tarihte ihale üzerinde kalan isteklinin yasaklılık teyidi yapılır.

(5) İhale üzerinde kalan istekli ile sözleşme imzalanamaması halinde idare, teklif fiyatının ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekli ile ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkradaki esas ve usullere göre sözleşme imzalayabilir.

(6) İhale sonucu, sözleşmenin imzalanmasından sonra EKAP'ta kayıt altına alınır ve EKİB'de yayımlanır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM
Çerçeve Anlaşma İhalelerine İlişkin Özel Hükümler

Çerçeve anlaşma işlemleri

MADDE 27 − (1) Çerçeve anlaşma ihalelerinde; tekliflerin açılması ve değerlendirilmesi, geçici teminata ilişkin hükümler dışında 23 üncü ve 24 üncü maddelere göre yapıldıktan sonra ekonomik açıdan en avantajlı tekliften başlanarak listeye alınacak istekliler üçten az olmamak üzere belirlenerek EKAP'a kaydedilir.

(2) Liste oluşturulduktan sonra 25 inci maddeye uygun olarak ihale karara bağlanır, onaylanır veya gerekçesi açıkça belirtilmek suretiyle iptal edilir.

(3) Kesinleşen ihale kararı isteklilere bildirilir ve listeye alınan istekliler anlaşmaya davet edilir.

(4) Çerçeve anlaşma imzalanmasından önce ve çerçeve anlaşmanın imzalanmasında idare ve çerçeve anlaşmaya taraf olan isteklilerce yapılacak işlemler ilgili uygulama yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilir.

(5) İhale sonuç ilanı, anlaşma imzalanmasından sonra EKİB'de yayımlanır.

(6) Çerçeve anlaşmaya taraf olan isteklilere ilişkin bilgiler EKAP üzerinde kayıt altına alınır.

Münferit sözleşme işlemleri

MADDE 28 − (1) Çerçeve anlaşma kapsamında alım yapılması durumunda öncelikle anlaşmaya taraf olan idare tarafından EKAP üzerinde münferit sözleşme tasarısı hazırlanır.

(2) EKAP üzerinde çerçeve anlaşmaya taraf olan isteklilerin yasaklılık durumları sorgulanır. Yasaklı olmadığı anlaşılan istekliler sürelere ilişkin ilgili uygulama yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olarak teklif vermeye davet edilir. Davet yazısı ekinde münferit sözleşme tasarısına yer verilir.

(3) Münferit sözleşmeye ilişkin alınan tekliflerin açılması, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesinde, ilgili uygulama yönetmeliğinin münferit sözleşmeye ilişkin hükümleri uygulanır.

(4) **(Ek: 14/11/2012–28467 R.G./4.md.)** Münferit sözleşme aşamasında tekliflerin elektronik ortamda alınmasına karar verilmesi halinde, münferit sözleşme tasarısının e-imza kullanılarak indirilmesi EKAP üzerinden yapılır. Bu durumda, e-tekliflerin hazırlanması ve sunulması, son teklif verme saatinden veya tekliflerin açılma saatinden önce ihalenin iptal edilmesi, e-tekliflerin açılması ve değerlendirilmesine ilişkin işlemlerde; geçici teminat ile yeterlik belgeleri ve yeterlik belgelerinin değerlendirilmesine ilişkin hükümler hariç, bu Yönetmeliğin 19, 22, 23 ve 24'üncü maddeleri uygulanır.

(5) Ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlendikten sonra 25 inci maddeye uygun olarak ihale karara bağlanır, onaylanır veya gerekçesi açıkça belirtilmek suretiyle iptal edilir. Kesinleşen ihale kararı isteklilere bildirilir.

(6) Münferit sözleşme sonuç ilanı sözleşme imzalanmasından sonra EKAP üzerinde kayıt altına alınır ve EKİB'de yayımlanır.

DOKUZUNCU BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Yönetmelikte hüküm bulunmayan haller

MADDE 29 − (1) EKAP üzerinden gerçekleştirilen ihale sürecine ilişkin işlemlerle ilgili olarak bu Yönetmelikte düzenleme yapılmayan hususlarda ilgili uygulama yönetmelikleri esas alınır.

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 30 − (Mülga:16.03.2019-30716 R.G./6. md.; yürürlük:26.03.2019)

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 1 – **(Ek:20/03/2011-27880 R.G./6 md.)** (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 2 – (Ek: 14/11/2012–28467 R.G./5.md.) (1)Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanının veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 3 – (Ek: 07/06/2014-29023 R.G./9. md., Yürürlük:01/01/2015) (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 4 – (Ek: 29/11/2016–29903 R.G./7. md.) (1) Bu maddenin yürürlük tarihi ve öncesinde teklif alınmış olan ihaleler, ilan edildiği veya duyurulduğu tarihte yürürlükte olan Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 5 – (Ek madde: 25/01/2017–29959 R.G./8. md.) (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 6 – (Ek madde: 04/03/2017-29997 R.G./3. md., Yürürlük: 09/03/2017) (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte EKAP'a kayıtlı olan gerçek veya tüzel kişilerin, 7 nci maddenin beşinci fıkrasında belirtilen bilgileri eksiksiz, doğru ve güncel olarak en geç 15/3/2017 tarihine kadar ancak her durumda son başvuru veya ihale tarihinden önce EKAP'a kaydetmeleri zorunludur.

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) **(Ek madde: 19/06/2018-30453/m RG/19. md.)** Bu maddeyi yürürlüğe koyan Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak, bu maddeyi yürürlüğe koyan Yönetmeliğin 1, 2, 3 ve 12 nci maddelerinde yer alan hükümler ilan veya duyuru tarihlerine bakılmaksızın ilgili maddelerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanır.

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 8 – (Ek madde: 16/03/2019-30716 RG/7. md.) (1) Bu maddeyi yürürlüğe koyan Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır. Ancak, bu maddeyi yürürlüğe koyan Yönetmeliğin 13, 17, 20 ve 21 inci maddeleri, ilanı veya duyurusu 18/3/2020 tarihi ve sonrasında yapılmış olan ihalelerde; 6 ncı maddesi ise ilan veya duyuru tarihlerine bakılmaksızın ilgili maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanır.

Başlamış olan ihaleler

GEÇİCİ MADDE 9 – (Ek: 13.06.2019-30800 RG/ 1. md.;yürürlük:23.06.2019) (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı veya yazılı olarak duyurusu yapılmış olan ihaleler, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte olan Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Yürürlük

MADDE 31 − (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 32 − (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Kamu İhale Kurumu Başkanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	**Sayısı**
	25/2/2011	27857
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	**Sayısı**
1-	20/3/2011	27880
2-	14/11/2012	28467
3-	7/6/2014	29023
4-	12/6/2015	29384
5-	27/5/2016	29724 (Mükerrer)
6-	29/11/2016	29903
7-	25/1/2017	29959
8-	4/3/2017	29997
9-	19/6/2018	30453 (Mükerrer)
10-	13/8/2018	30508
11-	16/3/2019	30716
12-	13/06/2019	30800
13-	13/09/2019	30887